

Івано-Франківська область.
Конкурс малюнків школярів під лозунгом «За-
лишимо ліс для нащадків!» організовано Над-
вірнянським еколого-натуралістичним центром.
Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).



ЦЬОГО
ДНЯ

■ 1805 р. У Кременці відкрилася Вища Волинська гімназія, згодом — ліцей. Його матеріальна база послужила основою при створенні 1834 року Київського університету. ■ 1880 р. В Одесі народився Саша Чорний (Олександр Глікберг), поет-сатирик. Багато його віршів злободенно звучать і сьогодні. ■ 1887 р. У Миколаєві народився відомий епідеміолог Лев Громашевський. ■ 1914 р. Генерал-губернатор Галичини граф Бобринський заборонив розповсюджувати українські книжки. ■ 1945 р. Радянський уряд прийняв секретну постанову про розширення видобутку урану. ■ 1948 р. Закінчено будівництво газопроводу Дашава—Київ.

Вибори-2002

Старт відкладено.
Але не боротьбу

Учора, 12 жовтня, за чинним на сьогодні законом про вибори народних депутатів мали б розпочатися передвиборні перегони. Однак замість того, щоб оголосити з усіх телеекранів команду «На старт!», голова Центрвиборчкому Михайло Рябець спокійнісінько вирушив у периферійний вояж із Президентом. Початок передвиборної кампанії відкладено до прийняття нового виборчого закону. Офіційна причина — рішення Конституційного Суду про невідповідність Основному Закону ряду положень чинного законодавчого дороговказу, зокрема, й щодо термінів висування кандидатів у депутати. А новий закон нині вже вчетверте проходить «переутрушку» в стінах парламенту після президентського вето.

(Закінчення на 2-й стор.).

Можливості
не збігаються з бажаннями

Президент України Леонід Кучма отримав листа від Президента США Джорджа Буша з подякою за підтримку та обіцянкою вивчити можливість участі українських рятувальників у розчищенні руїн Всесвітнього торгового центру. На прес-конференції у Чернівцях Леонід Кучма сказав, що не встиг дочитати листа до кінця, і зробив це просто перед журналістами.

У посланні Джордж Буш висловив співчуття у зв'язку із загибеллю у ВТЦ двох українських громадян і зазначив, що чекає

від України «спільної роботи у боротьбі з тероризмом». Як заявив Леонід Кучма, для цього Україна зробить усе можливе.

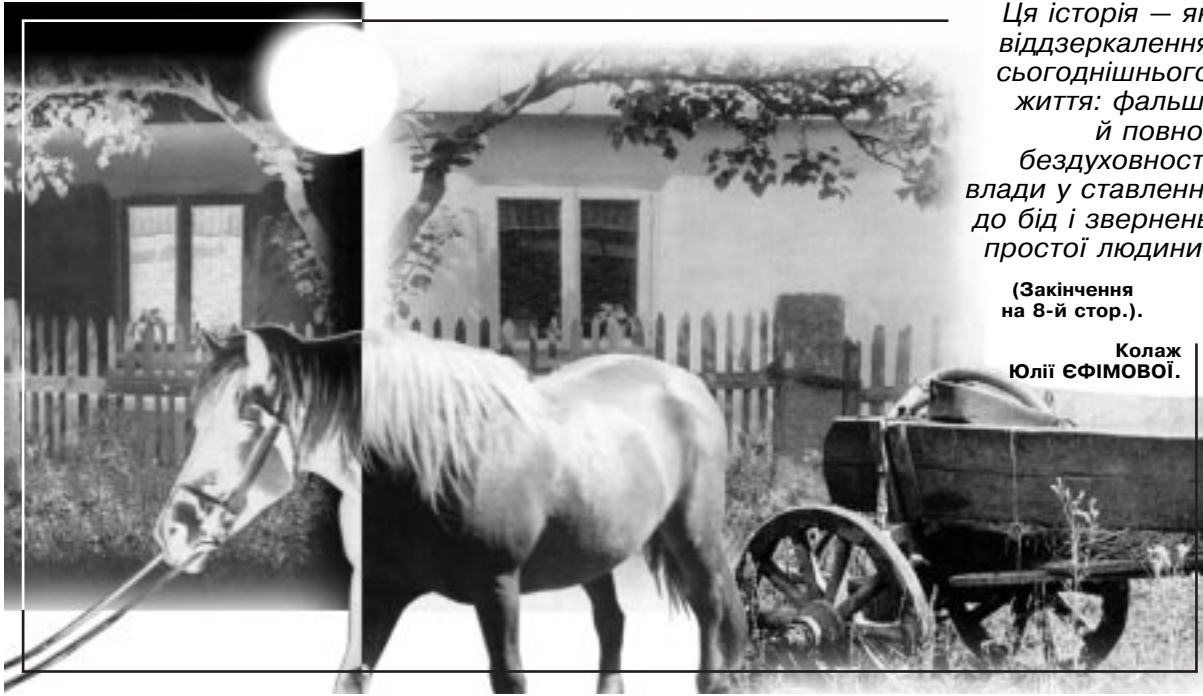
Але, на жаль, можливості нашої країни більш ніж скромні і не завжди збігаються з її бажаннями. Як сказав Леонід Кучма, ми не в змозі впоратися навіть з проблемою захисту власного кордону. «Так, ми сьогодні не здатні закрити наші кордони. В нас тільки західні кордони закриті, й еміграція з усього світу збирається тут», — констатував він.



Як податкова
банк перевіряла
і що з того мала

4-5

СПРАВА ГНІДОЇ КОБИПИ МАЙКИ



Ця історія — як
віддзеркалення
сьогоднішнього
життя: фальші
й повної
бездуховності
влади у ставленні
до бід і звернень
простої людини.

(Закінчення
на 8-й стор.).

Колаж
Юлії ЄФИМОВОЇ.

Австрійсько-
українське
партнерство

Завершився робочий візит Прем'єр-міністра України до Австрії. У Відні глава нашого уряду провів серію протокольних зустрічей з Федеральним президентом Томасом Клестілем, Головою Національних зборів Хайнесом Фішером і Федеральним канцлером Вольфгангом Шлюсселем.

Окрім того, Анатолій Кінах узяв участь у відкритті міжнародного симпозіуму «Україна — 10 років незалежності: проміжні підсумки» та зустрівся з представниками української діаспори в Австрії. Слід зазначити, що результати зустрічі прем'єра з керівництвом австрійського нафтового концерну «ОМУ» матимуть значний вплив на розвиток нафтотранспортного ринку України.



Село

8-9

Проголосити
ОУН-УПА
воюючою
стороною

Депутатське звернення
до Президента України
Л. Кучми
народних депутатів України
І. Пилипчука
та І. Юхновського

Шановний Леоніде Даниловичу!
Завтра, 14 жовтня, минає чергова річниця утворення Української Повстанської Армії. Однак ми змушені констатувати, що й досі питання реабілітації воїнів УПА та визнання її воюючою стороною, і зокрема, впродовж каденції Верховної Ради III скликання не просунулося вперед.

(Закінчення на 3-й стор.).

Могло бути, але ненавмисне...

Як повідомляє «Інтерфакс-Україна», вчора Секретар Ради національної безпеки та оборони Євген Марчук заявив журналістам, що «причиною катастрофи Ту-154 могло стати неумисне ураження його ракетою С-200 під час навчань військ ППО України».

Одже, техкомісія оприлюднила причини катастрофи Ту-154. Секретар Ради безпеки Росії Володимир Рушайло повідомив, що «безліч пошкоджень у вигляді схожих пробіів вказують на ураження російського літака іззовні». Проте Рушайло не сказав прямо, що Ту-154 збито українською ракетою.

Механізм заподіяння цих пошкоджень, за словами Рушайла, нині вивчається російськими НДІ та спеціалістами Міноборони.

(Закінчення на 7-й стор.).

Зброя на ринку, схоже, подешевшас

Близько 150 одиниць стрілецької зброї: автомати, пістолети «ТТ», навіть кулемети — викрадено з військової частини в Богданівці Знам'янського району Кіровоградської області. Із неофіційних джерел стало відомо, що на місці подій працює слідча група Головного управління військової прокуратури України. За фактом крадіжки порушено кримінальну справу. Не виключається можливість причетності до злочину військових названої частини. Офіційні особи — працівники військової прокуратури, УМВС в області, керівництво гарнізону — коментувати подію відмовляються, повідомляє наш власний кореспондент Олег БОНДАР.

Я вам пишу...

Наш
листоноша

Я людина похилого віку, здоров'я не завжди дає змогу вийти з дому, тому часто звертаюся до нашого поштаря з різними проханнями. Олег Харченко хоч і не зобов'язаний мені що-небудь робити, але ніколи не відмовляється допомогти. Крім того, що він розносить газети, у нього можна придбати конверти, часто прошу купити хліба чи інших продуктів у магазині. Олег Петрович і це завжди охоче робить. Спасибі колективу 78-го поштового відділення, що мають таких сумлінних працівників.

Р. ПИЛИПЕНКО.
Київ.



14 жовтня день
визволення
Запоріжжя

12



Німців
боятися —
у футбол
не грати

13

ПОЛІТИКА

Старт відкладено. Але не боротьбу

Вибори-2002

(Початок на 1-й стор.).
Перебуваючи на Івано-Франківщині, Леонід Кучма з упевненістю заявив, що всі, у тому числі й депутати, «дозріли відкинути зайві розмови» і прийняти такий закон, який він «із задоволенням підпише». Тобто з урахуванням усіх його зауважень і пропозицій. Голова Верховної Ради України Іван Плющ також досить оптимістично оцінив шанси незабаром поставити крапку в цій законотворчій епопеї. Він переконаний, що депутати, розглянувши пропозиції Президента, приймуть компромісний варіант виборчого закону. «Вся природа взаємодіє», — вважає І. Плющ.

Спочатку вийшов Меджліс, а потім — Грач. На очах у представників ПАРЕ

Як триває облаштування кримських татар — від отримання ними українського громадянства і представництва в органах влади до розв'язання соціально-економічних і культурних проблем? Ці питання обговорювалися на міжнародному семінарі «Репатріація й інтеграція кримських татар», який відбувся в Ялті за участю представників Парламентської асамблеї Ради Європи.

Гості зі Страсбурга на чолі з головою Комітету ПАРЕ з питань міграції, біженців і демографії Тадеушем Івінським, голова постійної делегації Верховної Ради України в ПАРЕ Борис Олійник і його заступник Анатолій Раханський, керівництво автономії, народні депутати України та ВР Криму, провідники Меджлісу кримських татар та Ради аксакалів при главі кримського парламенту заслухали доповідь Голови ВР Криму Леоніда Грача. Він зазначив, що за останні два роки питання, пов'язані з розв'язанням етнічних і міжетнічних проблем, понад двадцять разів розглядали на сесіях кримського парламенту, засіданнях його президії, в уряді автономії. Найдієвішим у цьому плані Л. Грач назвав рішення ВР Криму «Про заходи з регулювання міжнаціональних стосунків і реалізації програм соціально-економічного і національно-культурного розвитку раніше депортованих осіб та їх нащадків в АРК», прийняте 26 квітня 2000 року.

Водночас Голова ВР Криму не поділив думки Ради представників кримськотатарського народу при Президентові України про потребу визначити в Концепції державної етнонаціональної політики поняття «корінний народ» і його статус в українській державі. На думку Л. Грача, запровадження в правову практику терміна «корінний народ Криму», що закладено в проєкті концепції, передчасне і не відповідає нормам міжнародного права. «Надання статусу корінного народу Криму будь-якому етносу буде виключно вольовим рішенням із непередбачуваними для Криму й України наслідками», — заявив Л. Грач. Він наголосив на потребі розробки й прийняття закону «Про національно-культурну автономію», який визначив би права представників усіх народів, що проживають у державі, забезпечив би розвиток національних мов та культур.

Утім, до успішного фінішу, схоже, ще далеко. Навіть на рівні профільного комітету (з питань державного будівництва і місцевого самоврядування) парламентарії не визначилися з головним зауваженням глави держави: строками проведення виборчої кампанії. На голосування ВР наступного четверга, 18 жовтня, буде винесено три варіанти: 140, 120 чи, як наполягає Президент, 90 днів.

Ще одне принципове зауваження глави держави — про принципи формування округів — комітет урахував лише частково. Парламентарії погодилися, що членами окружних виборчих комісій мають бути представники не лише парламен-

тських, а всіх політичних партій (щоправда, не більш як 20 осіб). Однак пропозицію Президента про те, що кандидатів у депутати в мажоритарних округах можуть висувати ініціативні групи виборців і що офіційними спостерігачами на виборах можуть бути громадські організації, комітет не підтримав. А дарма. Більше спостерігачів — правдивіші вибори.

Гордіїв вузол затягується ще міцніше. Коли розпочнеться виборча кампанія — невідомо. Президент поставив парламентові ультиматум: врахувати його пропозиції на всі 100 відсотків. Лише тоді він підпише закон. Відтак старт відкладено, хоча неофіційно передвиборна боротьба вже вирує давно.

Юліана ШЕВЧУК.



Фото
Юрія ВЕНГЕРЕША.

Демократія в країні повинна бути захищена!

Точка зору

Заява депутатської фракції комуністів у Верховній Раді України

Останні події в країні й у світі вимагають, як ніколи раніше, гранично виважених і тверезих оцінок, а головне — невідкладних, практичних дій з боку всіх гілок влади для забезпечення вищих національно-державних інтересів України.

По-перше. Недавно Президент Л. Кучма своїм указом затвердив концепцію «Стратегія подолання бідності». Здавалося б, зроблено конкретний крок до виправлення нинішнього соціально-економічного курсу, який ми, комуністи, справедливо вважаємо злочинним. Але тут же стає відомо, що всупереч цим благим намірам уряд планує на вимоги МВФ нове повзуче підвищення тарифів і цін на житлово-комунальні послуги, електроенергію, послуги транспорту і зв'язку. Триває наступ на соціальні права та інтереси трудящих, зокрема, знижується реаль-

ний рівень заробітної плати, пенсій і стипендій, унаслідок чого погіршується стан здоров'я, зростає смертність, зменшується кількість населення. Над країною нависла загроза демографічної катастрофи. Ми, комуністи, закликаємо народ об'єднатися і висловити рішучий протест проти свавілля влади.

По-друге. Президент Л. Кучма не перестає дивувати українську і міжнародну громадськість, робить усе можливе і немислиме для того, щоб постійно ганьбити власну країну і народ. З'являються такі художні образи і порівняння, котрі гідні кадрів фільмів Жаків Хічкока або картин сюрреаліста Далі. То він порівнює рідний народ із мешканцями зоопарку, то називає обраних за його вказівкою депутатів «більшості» хворими та злодіями, то говорить, що країна ще «не дозріла» до пропорційної виборчої системи. Виявляється, сусідня Польща, президент якої так наполегливо вчить нашого «європейського вибору», дозріла, а Україна — ні.

(Закінчення на 5-й стор.).

*Постанова
Верховної Ради України*

Про зупинення повноважень судді Слов'янського міського суду Донецької області Сибільової Л. І.

Розглянувши подання Генерального прокурора України про одержання згоди на зупинення повноважень судді Слов'янського міського суду Донецької області Сибільової Людмили Іванівни та відповідно до статті 38 Закону України «Про статус суддів» Верховна Рада України постановляє:

Зупинити повноваження судді Слов'янського міського суду Донецької області Сибільової Людмили Іванівни.

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ.

м. Київ,
4 жовтня 2001 року.
№ 2760-ІІІ.

З нещодавня карають громроботами, арештом, позбавленням волі

НОВА НОРМА: Верховна Рада ухвалила Закон України «Про внесення змін до Виправно-трудового кодексу України».

ЦЕ ОЗНАЧАЄ, що парламент законодавчо врегулював питання застосування нових видів кримінального покарання, нових аспектів призначення такого покарання, його відбування та звільнення від нього, які передбачені новим Кримінальним кодексом України (далі — КК). Отже в разі, коли з уст судді пролунає вердикт про покарання громадськими роботами, арештом чи обмеженням волі, то це означає:

Громадські роботи полягають у виконанні засудженим у вільний від роботи чи навчання час безоплатних суспільно корисних робіт. Конкретні види таких робіт визначають органи місцевого самоврядування (ст. 56 КК, ст. 82-9 ВТК). Ними можуть бути: прибирання вулиць, інших територій, роботи з благоустрою населеного пункту, будівельні, ремонтні чи вантажно-розвантажувальні роботи, а так само будь-які інші роботи, які можуть бути виконані в інтересах громади міста чи іншого населеного пункту та не потребують спеціальної підготовки чи певної кваліфікації. Це покарання відбувається за місцем проживання засудженого. **Громадські роботи встановлюються на строк від шістьдесяти до двохсот сорока годин (не більше чотирьох годин на день, а для неповнолітніх — не більше двох годин).**

Ухвалення від виконання цього покарання (невиконання встановлених обов'язків, порушення порядку та умов відбування покарання, притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення, невихід більше двох разів протягом місяця на громадські роботи, поява на роботі у стані сп'яніння тощо) тягне за собою кримінальну відповідальність за ст. 389 КК (передбачає покарання у вигляді арешту на строк до шести місяців або обмеженням волі на строк до трьох місяців).

Арешт, зрозуміло, полягає у триманні засудженого в умовах ізоляції і встановлюється на строк від одного до

шести місяців (ст. 60 КК). Новим законом передбачено створення в Україні арештних домів — місць, у яких засуджені до цього виду покарання його відбуватимуть. Особливості відбування арешту в тому, що на засуджених до цього виду покарання поширюються правообмеження, встановлені виправно-трудовим законодавством для осіб, які відбувають покарання у вигляді позбавлення волі (ст. 101 ВТК). І, зауважте, у деяких випадках правообмеження щодо засуджених до арешту суворіші, ніж для осіб, засуджених до позбавлення волі. Так, засудженим до арешту забороняється: 1) придбання харчових продуктів і предметів першої потреби; 2) побачення з родичами та іншими особами, за винятком захисників; 3) одержання грошових переказів, а також посилок (передач) і бандеролей, за винятком посилок (передач), що містять предмети одягу за сезоном. Адміністрація арештних домів має право залучати засуджених до робіт з господарського обслуговування арештних домів без оплати їхньої праці.

Обмеження волі — порівняно новий вид покарання (за своєю правовою суттю близьке до відомої раніше «хімії») і полягає у триманні особи в кримінально виконавчих установах відкритого типу (виправних центрах) без ізоляції від суспільства в умовах здійснення за нею нагляду з обов'язковим залученням засудженого до праці. Обмеження волі встановлюється на строк від одного до п'яти років (ст. 61 КК). Цей вид покарання відбувається, як правило, у межах адміністративно-територіальної одиниці, де особа проживала до засудження. Засуджені до обмеження волі залучаються до праці (на платній основі — їм виплачується не менш як 50% суми заробітку), як правило, на виробництві виправних центрів, а також на договірній основі на державних або інших форм власності підприємствах, за умови забезпечення належного нагляду за їхньою поведінкою. За законом (ст. 107-2 ВТК) засудженим до обмеження волі надаються досить широкі права з носіння цивільного одягу, користування грошима, побачення з родичами та іншими

особами, короточасних виїздів за межі центру тощо. А щодо обмежень та заборон, то вони чітко визначені в законі і спрямовані насамперед на недопущення засудженими нових правопорушень і забезпечення встановленого порядку відбування цього виду покарання. Порушення умов відбування покарання у вигляді обмеження волі тягне за собою застосування відповідних заходів стягнення або кримінальну відповідальність, передбачену ст. 390 КК.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ, що законом змінено порядок визначення засудженому виправно-трудової установи для відбування покарання. Як відомо, за попереднім КК право визначати вид такої установи з відповідним режимом належало суду. **Новий закон закріпив таке право за Державним департаментом України з питань виконання покарань, який відтепер і вирішуватиме, кому із засуджених судом до позбавлення волі в якій виправно-трудовій установі відбувати це покарання.**

ДЛЯ ДОВІДКИ: закон прийнято Верховною Радою 11 липня 2001 р. Він набрав чинності з 1 вересня ц. р. З повним його текстом можна ознайомитися в «Голосі України» за 30 серпня 2001 р.



Микола МЕЛЬНИК,
кандидат юридичних наук.

*Ведучі рубрики
нагадують норму ст. 68
Конституції України:*

**«Незнання законів
не звільняє
від юридичної
відповідальності»**



Анатолій БЕНЬ,
оглядач «Голосу України».

Депутатське звернення
до Президента України Л. Кучми
народних депутатів України
І. Пилипчука та І. Юхновського

(Початок на 1-й стор.).
Войни ОУН-УПА не потребують реабілітації. Своєю боротьбою і самопожертвою в ім'я України вони заклали фундамент для покоління, яке виборювало незалежність наприкінці 80-х — на початку 90-х років. Всі ми — учасники Народного Руху України того часу, оксамитової студентської революції на граніті чи й просто українці, що змогли прорвати інформаційну блокаду й очорнення історичної дійсності, відчуваємося спадкоємцями українських повстанців. І сьогодні, через десять років проголошення незалежності України, ті з діячів ОУН-УПА, які, залишаючись ще живими, пройшовши через випробування тюрем і концетраційних таборів, зневагу й переслідування у часи комуністично-імперського режиму, давно навчилися обходитися без нас, тих, хто скористався єдиною справжньою винагородою, історичним сенсом їхнього буття.

Нас наче й нема...

«Дорога моя сестричко і подруго, вітаю тебе з днем св. Юрія і бажаю тобі міцного здоров'я та всіх земних благ. Кріпись, не здавайся, ми ще повинні діждатися такої України, за яку боролись, за яку проллялось море крові, найкращого цвіту України, за яку страждали і гинули в московських тюрмах та таборах, свідомо і без страху йшли на боротьбу страшну і криваву. «Збудеш або згинеш». А тепер є незалежна Українська держава, а хто ми у цій державі? Нас наче і нема, а може, і не було, ніхто нас і не згадує, і не питає, як ми живемо, горді каліки і мученики. Дали мінімум пенсії, а більше не заробили, бо зарплати не було. А хто ж нам її платив? Ті, хто на наших душах та на нашій крові план виконував, зарплату велику та ордени мав, ті й пенсії отримують великі. Бачте, Україна незалежна не для нас, а для

Проголосити ОУН-УПА воюючою стороною

Тож, проголосивши ОУН-УПА воюючою стороною у другій світовій війні і прирівнявши її ветеранів у правах з іншими учасниками війни, ми лише здійснимо моральну реабілітацію нашого покоління перед ними.

З огляду на те, що дотеперішні спроби законодавчого розв'язання проблеми повної реабілітації ОУН-УПА та їх визнання воюючою стороною парламентським шляхом не дали жодного результату, ми, народні депутати України, звертаємося до вас з проханням зробити свій внесок у врегулювання цього питання.

Народні депутати України І. Пилипчук та І. Юхновський запропонували Проект Указу Президента України

«Про визнання Української Повстанської Армії та Організації Українських Націоналістів воюючою стороною у другій світовій війні»

Враховуючи визначну роль Української Повстанської Армії та

Як сьогодні живуть ветерани ОУН-УПА? Що у них на душі?
Частково про це свідчить лист Устинки з Волині до своєї подруги, який потрапив до редакції газети.
Подаємо його зі збереженням авторського стилю

катів (слідчих, кдбистів і їм подібних). А у Верховній Раді ніхто і не згадує про нас (хоч є, здається, і хороші люди), раді, що пристроїлись гарно, забезпечили себе і свої сім'ї, а ви, «борці за Україну», живіть, як знаєте, зі своїми болячками, досить з вас і мінімуму, ви звикли до голоду і холоду. З'явилася одна людина (Ющенко), що і пенсії підвищив (і я замість 37 грн. мала вже 60 грн.), і заборгованість вирівняв, і зарплати підвищив, так з'їли ж. А що нас жде далі? Нема тих хлопців, що були, може б, вони навели порядок, навели б, напевне. Вибач, розписалася, вилила, хоч і не все, що наболіло на серці, що не дає спати ночами. Пробач за таку писанину, я знаю що і тебе і Василька все це мучить. Передавай привіт Васильку, і скажи, що я прошу, щоб кріпився, не здавався <...> Устинка».

Градуси єврейського щастя

У столичному «Театрі на Липках» триває третій міжнародний фестиваль театрального мистецтва «Мандрівні зірки», присвячений творчості класика єврейської літератури Шолом-Алейхема.

У перший день щасливого плавання фестивалю побажав і «перший єврей в Україні», як він сам представився, художній керівник столичного театру ім. І. Франка Богдан Ступка. А також представники Американського єврейського розподільного комітету «Джойнт» і Меморіального фонду Шолом-Алейхема (США), генеральний директор Єврейського фонду України, за підтримки яких і проходять «Мандрівні зірки». На адресу організаторів та гостей фестивалю прозвучало звукове привітання від американської письменниці Бел Кауфман, онуки Шолом-Алейхема.

І вдало пройшла прем'єра вистави-мюзиклу Чернігівського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка «О'кей, Мойше!» («Шукачі скарбів»). Дотепні й оригінальні діалоги класика єврейської літератури, арт-данс-балет, єврейський фольклор плюс прекрасна гра чернігівських акторів не залишили

глядачів байдужими. Найбільші оплески зривали Нателла Абелева-Таганова (Естер), 90-річний композитор, заслужений діяч мистецтв України Яків Цегляр, балетмейстер-постановник Дмитро Коляденко. І, звісно, молодий режисер Сергій Кузик.

Сьогодні о 15.30 у «Театрі на Липках» почнеться вистава «Скрипаль на даху» Київського молодіжного театру «7 стільців», котра торік за небувалого аншлагу проходила в московському МХАТі, та о 19 годині — чернігівський єврейський обшинний театр «Шпигель» представить «Гершеле з Остропілля».

А завтра, в останній день фестивалю, белгород-дністровський театр-студія «Бейт Лец» (як вважають організатори «Мандрівних зірок», найзагадковіший колектив, оскільки існує менш як рік) виступить з виставою «451 градус єврейського щастя», і на завершення — Рівненський обласний український музично-драматичний театр з виставою «Тев'є».

Наталія ЯРЕМЕНКО.

На знімку: театральна постановка Чернігівського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка «О'кей, Мойше».

Фото Анастасії СІРОТКИНОЇ.

Знову б'ють: шведів, руських і пам'ять

Реалії

У справжню детективну історію вилився свого часу пошуки місця встановлення у Полтаві пам'ятника Івану Котляревському. Майданчик біля будинку класика (сучасна Іванова Гора), міський сад (парк «Перемога»), ділянку навпроти Полтавського земства (краєзнавчий музей) зі списку ймовірних місць було вилучено. Причина, як на сьогодні, доволі знайома: «безлюдні місця, звідки не тільки арматуру, а й сам пам'ятник украдуть». Стояв на часі початок минулого століття — 1903 рік.

Цьогорічної весни шукачі металів надихали на пам'ятний знак на місці переправи армії Петра І через Ворсклу біля села Кротенок. Після «огляду» назавжди зник бронзовий картуш. Улітку «приробили ноги» металевим ланцюгам пам'ятника загиблим шведам від співвітчизників, що в селі Побиванка. До речі, ще 1911 року, коли шведи приїхали на цю могилу, то побачили, що рідкісні породи дерев, привезені напередодні з батьківщини та висад-

жені тут, зникли — їх просто вкрали мешканці навколишніх сіл. Тоді було висловлено припущення, що подібної долі можуть зазнати і залізні ланцюги з гранітними тумбами. «Пророцтво» справдилось у наші дні.

Наприкінці літа грабіжники добрались і до пам'ятника Слави (це в самісінькому центрі міста, через дорогу від мерії) й обдерли бронзово-чавунні прикраси. Як розповів головний хранитель музею-заповідника «Поле Полтавської битви» Віталій Павлов в одному з реданів на полі брані похований... собака. І це не чотириногий друг московського царя, а наш сучасник. Господарі здохлого Шарика встановили зовсім свіжий знак із написом «Помнім, скорбім...» і навіть звели лаву зі столиком. Не було б так смішно, як гірко, бо про яку мораль тут можна говорити. Здається, всі ми занурюємося у тотальне невігластво, лиш пам'ятник треба відповідний підшукати. А, зрештою, для чого? Напевне, що вкрадуть або ж поглумляться.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.



Вісті з Черкащини

З банкрута у лідери

Шполянський цукровий завод, який два роки тому збанкрутував і припинив виробничу діяльність, розпочав сезон переробки.

У відродження підприємства київське ТОВ «Експотрейд» вкладо понад 6 мільйонів гривень. Із використанням мазуту обладнання переведено на природний газ. Налагоджуються взаємовигідні стосунки з виробниками бурякової сировини. Нині на цукроварні близько 600 працівників, котрі з початку відновлення роботи заводу одержали вже 700 тисяч гривень зарплати. До Пенсійного фонду перераховано 204 тисячі гривень.

До речі, заводу виповнюється 150 років.

Від факультету

до університету

Минуло 40 років відтоді, як у Черкасах було відкрито загальнотехнічний факультет Київського технологічного інституту. Згодом факультет переріс в інженерно-технічний інститут. І ось постановою Кабміну України йому надано новий статус — університету.

Крім «новонародженого» Черкаського державного технологічного університету, в області функціонують ще три вищі державні навчальні заклади — Черкаський університет імені Богдана Хмельницького, Уманський педагогічний університет імені Павла Тичини та Уманська сільськогосподарська академія.

Бібліотекарі

обирають Інтернет

Черкаська обласна універсальна наукова бібліотека імені Тараса Шевченка перемогла у міжнародному конкурсі «Інтернет для читачів публічних бібліотек», організованому Посольством США в Україні.

Грант у 17 тисяч американських доларів піде на придбання нових комп'ютерів для Інтернет-центру і підключення до всесвітньої інформаційної «павутини».

Час і місце зустрічі

змінити не можна

У рамках проекту «Партнерство громад Айова — Черкаси» влітку нинішнього року американські екологи побували на берегах Дніпра. Разом з українськими фахівцями вони працювали над проблемами питної води у Черкасах. А на осінь запросили шестеро учнів та чотирьох учителів, котрі перемогли у спільній екологічній програмі, відвідати столицю Айови місто Де-Мойн.

Після вересневої трагедії у Нью-Йорку американські колеги засумнівалися у тому, чи відбудеться другий етап співпраці. Однак безстрашні українські екологи заспокоїли партнерів — час і місце зустрічі змінити не можна.

Як захищати сад

Унікальну систему захисту садів від хвороб та шкідників розробили науковці Мліївського інституту садівництва разом з однією з німецьких фірм. Випробовували систему на дослідних ділянках Млієва чотири роки. Стільки ж потрібно часу, щоб окупити затрати на запропоновану технологію догляду — за рахунок збільшення врожаю.

До речі, застосування новинки дає змогу одержувати по 20 тонн високоякісних товарних яблук з кожного гектара саду.

Добірку підготувала
Лідія ТИТАРЕНКО.

■ Фотофакт

Черкаське відкрите акціонерне товариство «Темп», яке спеціалізується на виготовленні обладнання і механізмів для харчової промисловості, отримало сертифікат ISO-9000-1. Це — свідоцтво високої якості виготовлюваної продукції.

На знімку: збирання автомата для консервування м'яса ведуть слюсарі Григорій Лук'яненко і Олексій Базалюк.

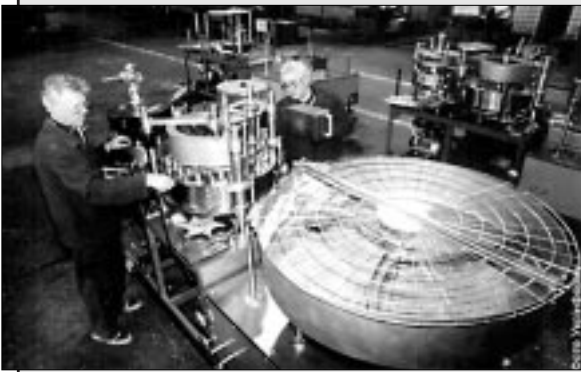


Фото Бориса ДВОРНОГО (Укрінформ).

З Улітку «приробили ноги» панцюгам

Як податкова банк перевіряла



Григорій
ОМЕЛЬЧЕНКО

Один з найгрізніших для платників податків контролюючих органів — Державна податкова адміністрація — потрапила в поле підозри інших державних контролерів — депутатського корпусу. 6 липня цього року Верховна Рада України направила Генпрокуророві Михайлові Потебеньку депутатський запит «Про розслідування обставин неповернення Акціонерному комерційному агропромислового банку «Україна» кредитів на суму більш як 374 мільйони гривень комерційними структурами і деякими державними організаціями». Серед останніх було названо і ДПА. У запиті народні депутати України (депутатське об'єднання «Антимафія») Григорій Омельченко і Анатолій Єрмак, зокрема, повідомляли про те, що на травень 1999 року Державна податкова адміністрація України мала перед АКА банком «Україна» прострочену кредитну заборгованість у сумі 12 000 000 грн. і прострочені річні відсотки за користування кредитом у сумі 3 300 000 грн.

Після оприлюднення запиту в ЗМІ, як зазначають ці депутати, керівництво ДПА заявило, що борги перед банком «Україна» сповна погашено, але змовчало про те, що згідно з кредитним договором ДПА повинна була повернути борги банку «Україна» ще до 23 червня 1998 року. Лідери «Антимафії» провели депутатську перевірку взаємин ДПА з банком «Україна» і змушені були звертатися до Генерального прокурора України Михайла Потебенька із запитом «Про порушення кримінальної справи щодо керівників Державної податкової адміністрації та інших посадових осіб, які своїми діями завдали істотної шкоди банку «Україна», притягнення винних осіб до кримінальної відповідальності та вжиття заходів для відшкодування збитків, завданих банку».

Депутати встановили, що на 1 січня 2000 року загальна заборгованість ДПА становила більш як 14 400 000 грн., із них неповернутий кредит — 12 000 000 грн. і річні відсотки за користування ним — 2 400 000 грн. 28 квітня 2000 року внаслідок проведення незаконного (на думку авторів запиту) взаємозаліку з банком «Україна» прострочений кредитний борг у сумі 2 212 000 грн. було списано з ДПА.

Для з'ясування цих та інших обставин Григорій Омельченко й Анатолій Єрмак скористалися можливостями, наданими їм Законом України «Про статус народного депутата України» і домоглися проведення документальної ревізії обставин отримання ДПА кредиту в банку «Україна», причин несвоечасного його повернення та того, як проводився взаємозалік для погашення кредитного боргу. Результати приголомшили.

На заздрість асам з приватних структур вибивати чи «вихабарувати» кредити, ДПА продемонструвала вищий пілотаж. Уявімо собі хлопчиків у шкірянках, які від імені боса «пресують» солідного банкіра... Смішно! Інспектори з ДПА на їхньому тлі — супермени. Упродовж восьми місяців — з липня 1997-го по березень 1998-го — ДПА перевіряла банк «Україна» щодо дотримання ним вимог податкового та валютного законодавства.

Надзвичайне сумління податківців (перевірка тривала вісім місяців, тоді як термін проведення ревізій та перевірок не повинен перевищувати 30 робочих днів) було винагороджено. ДПА отримало підставу покарати «Україну» штрафними санкціями на суму близько 50 000 000 грн.

Реакція банкірів не подивувала. Вони (як багато хто із незадоволених «підопічних» ДПА) акт перевірки не підписали, вважаючи його висновки необґрунтованими, і згодом повідомили голову ДПА М. Азарова про те, що заперечують ці результати перевірки.

Вразила реакція самих податківців. Парламентарії вважають, що «результати перевірки банку «Україна» керівництво ДПА використало у своїх інтересах». І наводять факти. 19 грудня 1997 року голова ДПА М. Азаров звернувся до Міністра фінансів України І. Мітюкова з проханням підтвердити гарантії зобов'язання на одержання кредиту ДПА в банку «Україна» (лист № 05-0110/11-10200). 22 грудня 1997 року І. Мітюков, давши згоду, написав резолюцію голові правління банку «Україна»: «В. Кравцю. Підтримую. Прошу визначитися з механізмом надання та повернення кредиту».

Апетити податківців виявилися неабиякі: перший заступник голови ДПА Ф. Ярошенко звернувся до тодішнього голови правління банку «Україна» В. Кравця з клопотанням надати ДПА кредит на суму 25 000 000 грн. — на виплату зарплат збірникам податківцям. Під гарантії Міністерства фінансів і терміном на шість місяців. В. Кравець не суперечив. Далі, як кажуть, справа техніки. Автори запиту вважають, що правління банку «Україна» (головував В. Кравець, присутні О. Коваленко, П. Міхеев, В. Стрільчук, І. Некрасов) без встановлення доцільності надання кредиту ДПА фахівцями відповідних управлінь банку (кредитного, безпеки, юридичного) прийняв рішення укласти кредитний договір з ДПА на суму 25 000 000 грн. До того ж, як зауважують лідери «Антимафії», відбувається це за «феноменальної» обставини (учіться, хлопчики у шкірянках): заступник голови правління банку В. Грибков, не дочекавшись віз відповідальних посадових осіб банку, і перший заступник голови ДПА Ф. Ярошенко підписують договір (№ 97105/1) про надання кредиту 22 грудня 1997 року. Себто, на один день раніше за дату прийняття відповідного рішення правлінням банку «Україна»!

Умови «суперові». Зрозуміло, для податківців. Як митарі і просили — 25 мільйонів позичали їм терміном на шість місяців за момент надання кредиту, під урядові гарантії (підписав сам Міністр фінансів І. Мітюков). За цього начхали на вимоги нормативних актів Нацбанку та «України» і не передбачили в договорі штрафні санкції за невиконання договірних зобов'язань та нецільове використання кредиту. Чи не єдине, у чому не змогли банкіри «піти назустріч» податківцям — зменшити плату за користування позичкою, бо вона не могла бути нижчою від облікової ставки НБУ (35 відсотків річних). Але згодом і цей



Анатолій
ЄРМАК

промах буде виправлено — ставку обріжуть до несприятливого.

Решту «пільг» керівництво ДПА вигадає для себе саме. Скажімо, закортіло їм отримати кредит «живою» копією («налічкою»), на що права не мали. Із 25 000 000 грн. кредиту безпосередньо на рахунок ДПА України 24 грудня 1997 року перераховано 5 000 000 грн. Водночас із каси ГОУ банку «Україна» було видано готівкою 1 000 000 грн. для погашення заборгованості із заробітної плати працівникам одного з підрозділів ДПА.

Так само готівкою (ох, вже ці «живі» гроші) у наступні два дні податківці отримали відповідно 400 000 та 600 000 грн. кредиту. Мало того, що видавали кошти готівкою, грубо порушуючи вимоги відповідної інструкції, якою передбачено видачу грошей із кас установ банку підприємствам і організаціям винятково за грошовими чеками встановленого зразка. З позичальника (себто, з ДПА) не було стягнуто плату за видачу готівки, внаслідок чого банк «Україна» недоотримав дохід у сумі 10 000 грн. Решту коштів кредиту (19 000 000 грн.) видавали готівкою через відділення банку «Україна» шляхом оплати дебетових повідомлень дирекцій банку в межах встановлених лімітів для місцевих органів ДПА.

Заради справедливості автори запиту звертають увагу на факт перевірки банкірів з «України» ревізорами КРУ, які вже у грудні 1997 року вказали на недоліки і порушення під час видачі кредиту податківцям. Та що з того...

Банкіри з «України», знаючи, з ким мають справу, очевидно, уже сушили мізки не так над правильним використанням податківцями кредиту, як над його поверненням. Під час депутатського розслідування Григорій Омельченко та Анатолій Єрмак встановили, що «замість погашення першої частини кредиту в сумі 8 000 000 грн. до 23 квітня 1998 року було забезпечено повернення кредиту лише в сумі 4 154 800 грн. Прострочена заборгованість (винесено на відповідний рахунок 28 квітня замість 23 квітня) становила 3 845 200 грн. Її було погашено 30 квітня 1998 року, а також здійснено дострокове погашення другої частини кредиту в сумі 5 000 000 грн. (із 8 000 000 грн.) 23 травня 1998 року.

Підвищена плата за користування ДПА протягом семи днів (з 23 по 30 квітня) фактично простроченою заборгованістю банком «Україна» не нараховувалася. За станом на 23 травня 1998 року залишалася не повернутою (за терміном погашення) частина кредиту в сумі 3 000 000 грн., яку було винесено на прострочку 26 травня 1998 року. Третю частину кредиту в сумі 9 000 000 грн. за терміном повернення 23 червня 1998 року позичальником (ДПА) також не було погашено і винесено на прострочку лише 12 жовтня 1998 року (на підставі розпорядження, підписаного заступником начальника ГОУ банку «Україна» Т. Аліфановою), або на 3,5 місяця пізніше, ніж це треба було зробити. Упродовж травня—жовтня 1998 року погашення боргів банку «Україна» за кредитом та із нарахованих за користування ним відсотків не проводилося взагалі».

Автори запиту вважають, що «голова ДПА України М. Азаров, його заступники Ф. Ярошенко та Г. Бондаренко не виконали своїх службових обов'язків та договірних зобов'язань щодо вчасного (до 23 червня 1998 року) повернення кредиту та повної сплати відсотків за його користування». І підтверджують це конкретними фактами.

До того веде, що суд їх не візьме

Не можна сказати, що банкіри з «України» зовсім уже стушувалися перед могутньою і доблесною ДПА. Як зазначено в запиті, після закінчення останнього терміну погашення кредиту (23 червня 1998 року) керівництво банку «Україна» двічі зверталося до голови ДПА М. Азарова та Міністра фінансів І. Мітюкова з претензіями, в яких, окрім іншого, називали конкретні кругленькі суми — 12 000 000 грн. простроченої заборгованості за кредитом та 936 000 грн. відсотків за користування ним.

Певне, податківцям, які звикли виставляти претензії іншим, від такого нахабства банкірів заціпило.

Принаймні відповідей від керівників ДПА на ці претензії банк «Україна» не отримав. Але є гарант повернення кредиту і виплати відсотків за його користування. І не хтось там, а сам уряд в особі Мінфіну!

Досить оригінально зреагував на дворазові звернення банку з проханням надати податківцям допомогу в погашенні заборгованості тодішній Прем'єр-міністр Валерій Пустовойтенко. Своїм розпорядженням від 30 вересня 1998 року він дозволив Мінфіну взаємозалік заборгованості «Промінвестбанку» (ця установа також мала необережність надати десятимільйонний кредит ДПА) та банку «Україна» з податків, зборів (обов'язкових платежів) перед Держбюджетом. А крім того — ще й використати плату за користування тимчасово вільними залишками коштів Держбюджету на рахунках клієнтів зазначених банків та заборгованості ДПА перед цими банками на суму 21 000 000 грн., що передбачено в Державному бюджеті на утримання ДПА.

Отож «Україні» 1998 року завдяки трьом взаємозалікам вдалося отримати 4 211 000 грн. прострочених відсотків. Утім, точніше було б вжити не термін «отримали», а «притримали». Частина цих коштів погасалася за рахунок заборгованості банку «Україна» із плати за користування тимчасово вільними залишками коштів Державного бюджету, частина — за рахунок зменшення банку «Україна» платежів до бюджету з податку на прибуток та плати за користування банком тимчасово вільними залишками коштів Державного бюджету (це, до слова, про наповнення бюджету і виплату пенсій, зарплат, стипендій).

Цього, зрозуміло, було замало — на 1 січня 1999 року заборгованість ДПА із прострочених відсотків за користування кредитом становила 1 543 000 грн.

Що мало б зробити керівництво будь-якого банку в будь-якій цивілізованій державі за подібної ситуації? Запитання риторичне лише у цивілізованій державі? Автори депутатського запиту нагадують, що керівництво банку «Україна» мусило вжити елементарні заходи: пред'явити позов до гаранта позичальника (ДПА) — Міністерства фінансів України. Внаслідок невиконання ними цих службових обов'язків банк втратив після 23 вересня 1998 року можливість погашення боргу за договором гарантії (№22-04/19 від 22 грудня 1997 року), тому що закінчився термін його дії та було пропущено строк позовної давності.

А уряд-гарант усе обіцяв

Утім, свою «історичну роль» у взаєминах банкірів і податківців уряд-гарант таки зіграв. Він «підказав» ДПА (чи, швидше, санкціонував давню звичку податківців?), як можна безболісно (для податківців) розраховуватися з «Україною». На неодноразові звернення банку до Кабінету Міністрів (прем'єр-міністр В. Пустовойтенко) щодо виділення додаткового фінансування для погашення заборгованості банк отримав відповідь за підписом заступника Міністра фінансів В. Матвійчука. У ній було зазначено, що збільшити видатки на вказану мету немає можливості, погашення заборгованості можливе лише за «рахунок коштів, що надходять ДПА від донаторованих і стягнутих за наслідками перевірок сум податків та інших платежів і внесків». Якщо простіше, то це слід читати так: чим більше установ, організацій, підприємств податкова оштрафує, тим швидше їй розрахується з банком! Навіть якщо оштрафує сам банк «Україна».

Саме доречно пригадати, як восени 1998-го банк «Україна» не погодився зі штрафними санкціями податківців на майже 50 000 000 грн.! У березні наступного року ДПА склала новий акт — уже на 8 425 000 грн. штрафних санкцій. Обурені банкіри «України» звернулися до арбітражного суду з позовом. 31 березня 1999-го Вищий арбітражний суд затвердив мирову угоду між банком «Україна» та ДПА, згідно з якою розмір штрафних санкцій, застосованих до банку, було встановлено в розмірі 5 105 000 грн., з яких 30 відсотків (1 532 000 грн.) спрямовувалося на розвиток матеріально-технічної бази ДПА. Після таких торгів не втямиш, чи були порушення у банкірів, за які ДПА виписувала штрафні санкції «Україні», а коли були, то як ці порушення стали уже нормальними діями і помирили обидві сторони?

Та хоч би як там було, мирова угода, наголошують автори запиту, остаточно врегулювала правовідносини, що виникли за результатами перевірки, відображеними в акті податківців від 4 березня 1998 року. Нею було передбачено погашення недоїмки банку «Україна» за платежами до бюджету в сумі 5 105 000 грн. шляхом зарахування цієї суми в рахунок погашення заборгованості ДПА щодо сплати відсотків та суми основного кредиту, наданого їй банком. Простіше кажучи, податківці розраховувалися з банкірами за рахунок того, що банк не сплачував до бюджету належні кошти. На підставі рішення Вишого арбітражного суду в травні і серпні 1999 року банкіри отримали можливість зменшити недоїмку за платежами до бюджету спочатку на 1 531 000, а потім на 3 573 000 грн. і вважати це за справність ДПА у погашенні прострочених відсотків.

Своїм наказом Міністр фінансів І. Мітюков у серпні 1999 року йде назустріч податківцям і затверджує «Порядок проведення розрахунків ДПА і банку «Україна» в системі рахунків Держказначейства». Згідно з цим наказом недоїмку з податків, що її мав банк «Україна» в сумі 3 574 000 грн., було перераховано через рахунки Держказначейства на погашення простроченої заборгованості податківців за відсотками. Так ось

і що з того мала



банк «Україна» і ДПА у 1998—1999 роках «взаємозалікували» на 9 316 000 грн.

Передовий досвід київського начальства, як кажуть, гідний наслідування. Артемівська ДПА Донецької області штрафує Артемівське відділення банку «Україна» «за порушення порядку проходження платежів за доходами і видатками» на 1 360 000 грн. Ця сума також іде як взаємозалік для погашення заборгованості ДПА.

Хитруй — не хитруй, а всього в такий спосіб не «взаємозалікуєш». На 1 січня 2000 року прострочена кредитна заборгованість ДПА становила 12 000 000 грн., а із прострочених відсотків за користування кредитом — 2 400 000 грн.

Оскільки апетит приходить під час їди, то ДПА знову «наїхала» на банкірів «з метою (як зазначено в запиті) нарахування нових штрафів і використання цих коштів для погашення боргу шляхом взаємозаліку», провела з 4 лютого по 11 серпня 2000 року (упродовж шести місяців і семи днів) чергову комплексну перевірку діяльності банку «Україна». Що з того «вкпіло» податковий?..

Ставка Нацбанку більша за красиве життя

Пригадаймо одну «незручну» для податківців умову надання кредиту — податкова зобов’язана була сплачувати відсотки за користування кредитом щомісячно у розмірі 35 відсотків річних (розмір облікової ставки НБУ).

Так ось, Григорій Омельченко й Анатолій Єрмак встановили, що під час останньої податкової перевірки банку «Україна» заступник голови ДПА В. Копилов звернувся до заступника голови правління банку О. Полетути з листом від 15 квітня 2000 року, в якому запропонував встановити відсоткову ставку за користування кредитом у розмірі 4,3 відсотка річних, починаючи з 1 жовтня 1999 року. Згідно з постановою № 58/1 від 21 квітня 2000 року, яку підписав голова правління банку П. Міхеєв, правління банку «Україна» прийняло рішення погодитися з пропозицією кредитного комітету банку про таке зниження відсоткової ставки.

Як кажуть, руки у керівників банку і податкової розв’язано. 24 квітня 2000 року заступник голови правління банку О. Полетука та заступник голови ДПА Г. Бондаренко підписують відповідну додаткову угоду №2-97105/1 до кредитного договору від 22 грудня 1997 року.

Це, на думку авторів запиту, незаконне рішення (адже облікову відсоткову ставку за користування кредитом встановлює НБУ) призвело до того, що сума відсотків, нарахованих за період з 1 жовтня 1999 року до 1 квітня 2000 року, була штучно зменшена з 3 572 000 до 1 360 000 грн., або на 2 212 000 грн.

Мало того, навіть там, де банківські службовці нижчого рангу намагалися діяти у правовому полі й на користь рідної установи, їх «поправляло» своє ж начальство. Так, незважаючи на правомірність дій працівників ГОУ банку «Україна» щодо погашення ДПА боргів перед «Україною», заступник голови правління банку С. Нищий 27 квітня 1999 року видав незаконне розпорядження №1166, завізоване В. Гордієм, О. Дульдєром, яким зобов’язав ГОУ банку «Україна» зробити перерахунок відсотків, виходячи з 4,3 відсотка річних за період з 1 жовтня 1999 року до 20 квітня 2000 року, а начебто зайве сплачені відсотки перерахувати на рахунок кредитної заборгованості в сумі 2 212 000 грн. та повернути 660 грн. на рахунок Держказначейства. Наслідок для банку плачевний — втрачено 2 212 000 грн. доходів за кредитами.

Депутатською перевіркою встановлено, що на 1 серпня 2001 року прострочена заборгованість із наданого Державній податковій адміністрації кредиту фактично становить 2 212 000 грн. та із прострочених відсотків за користування цим кредитом (з 21 квітня 2000 року до 1 серпня 2001 року) — 725 800 грн. Тобто, на 1 серпня 2001 року ДПА України заборгувала банку «Україна» 2 937 800 грн. Ось де, шановні читачі — обкрадені вкладники «України», наші з вами грошки.

Григорій Омельченко й Анатолій Єрмак вбачають у діях названих у цій статті та інших вказаних у запиті високопосадовців ДПА, Міністерства фінансів, самого банку «Україна» ознаки низки злочинів. Тому вони, як представники державної влади, вимагають порушити кримінальні справи за ознаками злочинів у сфері службової діяльності (ст.364, 365, 367 КК) щодо голови Державної податкової адміністрації М. Азарова, його заступників Ф. Ярошенка і Г. Бондаренка, Міністра фінансів І. Мітюкова, колишніх голів правління АКА банку «Україна» В. Кравця, П. Міхеєва, колишніх заступників голови правління банку В. Грибкова, О. Полетути та інших посадових осіб ДПА і банку «Україна», які своїми діями завдали істотної шкоди банку «Україна». За результатами розслідування дати їхнім діям правову оцінку, винних посадових осіб, незалежно від того, які посади вони обіймають, притягнути до кримінальної відповідальності. Окрім того, провести повне, всебічне, об’єктивне розслідування всіх обставин, викладених у депутатському запиті; вжити необхідних заходів для відшкодування завданих податківцями збитків банку «Україна». Отож, якщо у нас справді діє конституційний принцип рівності всіх перед законом, то незабаром до 106 кримінальних справ, порушених у зв’язку з невчасним поверненням кредитів, за фактами шахрайства, зловживань посадовим становищем і розкрадань у системі банку «Україна», має додатися ще з десяток.

Для тих, хто не знатиме, де шукати докази, парламентарії з «Антимафії» нагадують, що документи, на підставі яких було проведено депутатську перевірку, перебувають у ДПА, Міністерстві фінансів та банку «Україна». Вони також надіслали копію запиту народному депутатові Віктору Королю — голові відповідної Тимчасової слідчої комісії ВР, а главі держави — депутатську вимогу негайно усунути з посади керівника ДПА Миколу Азарова.

Підготував Анатолій БЕНЬ.
Колаж Анастасії СІРОТКІНОЇ.

Р. С. Коли матеріал уже було підготовлено до друку, стало відомо, що документальна ревізія, здійснена керівником контрольно-ревізійної служби банку «Україна» В. Лиманським та його підлеглими, підтвердила висновки депутатської перевірки: ДПА на 1 червня 2001 року має загальний борг перед банком у розмірі 2 937 800 грн. 19 вересня — у день підписання акту і передачі його лідерам «Антимафії», голова ліквідаційної комісії банку К. Русалін підписав наказ про звільнення В. Лиманського і його підлеглих з 20 вересня. Звільнення, як зазначає кандидат юридичних наук Г. Омельченко, незаконне, адже не врахували, що В. Лиманський — учасник ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. 5 жовтня ВР направила відповідні запити з цього приводу Генпрокурору України та голові ліквідаційної комісії банку.

Українізація комп’ютерів

 У комітетах ВР

Парламентський Комітет із питань науки та освіти виступає за українізацію комп’ютерних програм під час впровадження програми «Сільська школа». «Неприпустимо, що в українські школи ставимо комп’ютери із програмним забезпеченням російською або англійською мовами», — заявив голова комітету Ігор Юхновський.

Він повідомив про кроки, які робить у цьому напрямку Комітет ВР із питань науки та освіти. Насампе-

ред необхідно стандартизувати способи внесення в комп’ютер української абетки, які мають бути затверджені Держстандартом протягом двох місяців (це коштуватиме Міністерству освіти приблизно 60 тисяч грн.). І друга частина, значно більша — переведення на українську мову основних програмних забезпечень, систем.

За словами Ігоря Юхновського, після його переговорів з виробниками комп’ютерних програм та зустрічей із керівництвом міністерства досягнуто домовленості про безкоштовне програмне забезпечення для шкіл українською мовою.

 Точка зору

ЗАЯВА
депутатської фракції комуністів
у Верховній Раді України

Демократія в країні повинна бути захищена!

(Початок на 2-й стор.).

Особливо характерні для Президента фривольні заяви під час закордонних поїздок — чи то у зв’язку зі змінами клімату, чи то внаслідок нестримного бажання бути скрізь у ролі єдиного і непогрішного арбітра і вершителя долі народу України. От і під час останнього візиту в Казахстан Л. Кучма у черговий раз заявив, що джерело дестабілізації обстановки в країні він вбачає в парламенті.

Так, у Верховній Раді чимало проблем. З одного боку, депутатський склад не однорідний. З другого боку, багато які з прийнятих парламентом цього скликання законів дуже далекі від справжніх інтересів народу. Крім того, на 217 законів з 920 прийнятих, тобто на кожний четвертий, накладалося вето Президента. При цьому кожний другий ветований закон вносився сформованим Л. Кучмою особисто Кабінетом Міністром. Одне слово, Президент суперечить сам собі.

Доречно також згадати, хто із такою завзятістю і наполегливістю створював шляхом підкупу і погроз штучну «більшість», здійснював парламентський переворот, перетворював вищий законодавчий орган країни на слухняне і кишенькове знаряддя корисливих примх вузького кола широко відомих осіб, і нагадати Президентові, як він з цього радів і терміново підписував прийняті ними закони. Але з пропрезидентською «більшістю», як бачимо, не склалося.

Тому, на наш погляд, джерело дестабілізації треба шукати не в парламенті, а у відомому будинку на сусідній вулиці. І не тільки дестабілізації, а й прямої загрози національній безпеці. Адже прийняте Президентом в обхід Верховної Ради рішення про надання повітряного простору над територією України в розпорядження США і НАТО — це не що інше, як цілком авантюрний крок стосовно долі власного народу.

Таким чином, Україна стає відтепер співучасником дій США і НАТО, відповідальною за можливий початок третьої світової війни, за можливі страшні людські жертви не тільки в Афганістані, а й у власній країні, за радикальний перерозподіл світу, перегляд Ялтинських угод 1945 року і Хельсінського акта 1975 року, за різке загострення протистояння з ісламським світом (з огляду на Крим). І все це робиться за чергову жалюгідну кредитну подачку від МВФ.

Участь України у воєнній кампанії Сполучених Штатів викликає глибоку тривогу ще й тим, що США самі є державою-терористом. І цьому є багато свідчень. Досить згадати:

— що агресії і терор проти Корей, В’єтнаму, Куби, Панами, Гренади, Югославії, організація військового перевороту в Чилі, розпалювання громадянської війни в Нікарагуа і Сальвадорі призвели до мільйонів невинно убієнних;

— що глобалізація використовується в першу чергу США для придушення національних економік і знищення культурно-духовних цінностей народів планети в інтересах транснаціональних корпорацій;

— що відбувається тотальне фінансове та інтелектуальне пограбування країн усього світу. Хіба це не терор?

Рішуче засуджуючи будь-які прояви тероризму і висловлюючи щире співчуття рідним і близьким його жертв, ми водночас звертаємося до Президента Л. Кучми із запитанням: чим, власне, відрізняються від долі постраждалих мешканців Нью-Йорка долі мирних і беззахисних афганців, у тому числі старих людей, жінок і дітей, які гинуть унаслідок бомбардувань американської авіації чи випробуванням США та їх сателітами нових видів озброєнь?

Тому фракція КПУ вимагає від керівництва держави чіткого дотримання Україною взятого на себе зобов’язання позаблокової держави. Пропонуємо терміново внести до порядку денного восьмої сесії Верховної Ради і розглянути питання про нейтральний статус України, а також, як того вимагає закон, Указ Президента про надання повітряного простору над територією України для авіації США і НАТО.

Депутатська фракція КПУ категорично вимагає від Президента Л. Кучми у відповідності із Конституцією України конструктивного співробітництва з Верховною Радою. Сподіваємося, що в нього вистачить особистої мужності прийти зрештою до парламенту, зустрітися віч-на-віч із народними депутатами й у діловій атмосфері спільно і відверто обговорити найважливіші питання зовнішньої і внутрішньої політики держави. Епістолярні президентські послання, його телевізійні непродумані і сумбурні висловлювання та погрози вже давно час замінити живим і безпосереднім спілкуванням, консолідованою і результативною співпрацею з депутатським корпусом. Адже це — в інтересах нашого народу, в інтересах рідної держави.

Демократія в країні повинна бути захищена!
Петро СИМОНЕНКО,
керівник фракції.

Борис Олійник: «Демократія перед загрозою тероризму»

Виступ Бориса Олійника в дебатах Парламентської асамблеї Ради Європи «Демократія перед загрозою тероризму»



Українці, що втратили мільйони життів у другій світовій і пережили ядерний удар Чорнобиля, особливо гостро відчувають біль Америки, глибинно співчуваючи родинам загиблих.

Жодною причиною не можна виправдати вбивство.

І все ж конфліктів без причин не буває: чи то ідеологічних, етнічних, конфесійних, чи то економічних. Але є ще один пусковий механізм конфронтацій, і саме він найчастіше породжує тероризм.

Самуель Хантінгтон визначив його як «зіткнення культур», себто — цивілізацій.

У чому тут суть? Та в тому, що люди різних цивілізацій, як слушно зауважує Ірина Вайнтриб у своїй книзі «Священні лики цивілізацій», набувають кардинально відмінних уявлень про взаємовідносини Бога і людини, індивідуума і групи, громадянина і держави, батьків і дітей, чоловіка і жінки, про свободу і владу, про рів-

ність і нерівність. Саме ці міжцивілізаційні відмінності й стануть, за Хантінгтоном, причиною і «останньою фазою» протистояння у сучасному світі. Я лише уточнив би, згадавши хрестові походи, що не «стануть», а вони, ці протистояння, спокоєві.

Можна згоджуватись чи не згоджуватись з американським політологом, але міжцивілізаційні розломи — неспростовна реальність. І забуття, а тим паче ігнорування цієї реальності уже не раз призводило і ще не раз призведе до світових трагедій.

Чому, скажімо, афганці, котрих намагалися, за нашим розумінням, із феодалізму вивести на вищий суспільний ступінь, чому вони так відчайдушно і затято протистояли нам, як до цього — англійцям? Та не тільки ж тому, що їх проти нас нацьковували західні, в тім числі і американські спецслужби, вигодувавши бен Ладена і талібів. Не тільки тому, що просто **не хотіли** нашої присутності. А тому — і це голов-

не — що вони інакше не могли. Не могли піти проти своєї природи, оскільки належать до зовсім іншої цивілізації, що в них зовсім відмінне од нашого, своє, особливе світобачення, своя ієрархія цінностей, свій соціально-культурний автоматизм. І силове нав'язування чужих стереотипів викликає у них непереможний спротив, чим і користуються терористи як «борці за незалежність».

І нам треба найперше зрозуміти і з повагою ставитися до законів їхніх предків, а не зопалу оголошувати ізгоями чи того більше — ворогами. Навпаки, треба налагоджувати постійний діалог між цивілізаціями.

І якщо будь-яка навіть наддержав, котрій, проте, всього якихось двісті з гаком літ, намагається нав'язувати свої вартості, закони і правила народам, за плечима яких — тисячолітні цивілізації, то нічого доброго, окрім кровопролиття, не одержимо. А тому треба чесно визнати, що в появі терористів і ми не без-

грішні. І нещадно борючись із цим злом, маємо робити все, аби своєю увагою, повагою і розумінням передоснов, на яких будується цивілізація всяк суцільних народів, вибити ґрунт з під ніг терористів. А не ходити зі своїм уставом у чужі монастир, синагогу чи мечеть.

Час, коли можна було з безпечної відстані милуватись по телевізії, як бомбардують Багдад чи Белград, минув назавжди. Ми тепер усі рівні перед загрозою терору. То давайте ж спільно, об'єднаними силами нещадно боротися і з цим світовим злом, і з першопричинами його. Свої конкретні пропозиції, підтримані Верховною Радою, наша делегація подала у зверненні до ПАРЄ.

Дякую за увагу!

Остаточний текст резолюції ПАРЄ від 27.09.01 щодо дотримання обов'язків та зобов'язань Україною

1. Асамблея посиляється на свої резолюції 1179 (1999), 1194 (1999), 1239 (2001) і особливо на резолюцію 1244 (2001) про дотримання обов'язків та зобов'язань Україною, прийняту Асамблеєю 26 квітня 2001 року.

2. Стосовно резолюції 1244 (2001) Асамблея нагадує чітке зобов'язання української делегації, керівників партій та фракцій Верховної Ради виконати обов'язки та зобов'язання України, зокрема:

- рамковий документ про правову політику із захисту прав людини;
- рамковий документ про правову та судову реформу;

- новий Кримінальний кодекс та Кримінально-процесуальний кодекс;

- новий Цивільний кодекс та Цивільно-процесуальний кодекс;

- трансформацію ролі та функцій Генеральної прокуратури;

- завершення перерваного процесу ратифікації Європейської Хартії регіональних мов та мов меншин і адекватний захист усіх національних груп в Україні.

3. Стосовно цих обов'язків та зобов'язань Асамблея із задоволенням відзначає, що:

- новий Кримінальний кодекс був прийнятий Верховною Радою 5 квітня 2001 р. та підписаний Президентом 17 травня 2001 р.; набув чинності 1 вересня 2001 р.;

- остаточний проект нового Кримінально-процесуального кодексу переданий до Верховної Ради 23 червня 2001 р.;

- чотири з шести книг нового Цивільного кодексу прийняті Верховною Радою, а закон про внесення змін до чинного Цивільно-процесуального кодексу був прийнятий Верховною Радою 21 червня 2001 р.;

- новий закон про політичні партії прийнятий Верховною Радою 5 квітня 2001 р., підписаний Президентом 28 квітня 2001 р.;

- пакет з десяти законів («мала судова реформа»), якими вносяться зміни до чинних законів з метою забезпечення діяльності судових та правоохоронних органів після припинення дії так званих Перехідних положень 28 червня 2001 р., прийнятий Верховною Радою 21 червня 2001 р.;

- новий закон про ратифікацію Європейської Хартії регіональних мов та мов меншин переданий Президентом України до Верховної Ради 30 серпня 2001 р.

4. Стосовно решти зобов'язань у сфері національного законодавства та імплементації реформ Асамблея закликає органи влади України продовжити зусилля, а також зміцнити співробітництво з Радою Європи з тим, щоб забезпечити цілковиту відповідність українського законодавства та практики принципам і стандартам Організації, особливо тим стандартам, що гарантуються Європейською конвенцією з прав людини та практикою Страсбурзького суду.

5. У цьому зв'язку Асамблея закликає органи влади України повністю імплементувати реформу Генеральної прокуратури, відповідно до принципів і стандартів РЄ, маючи на меті скасування наглядових функцій прокуратури, які не відповідають Конституції України і загрожують підризом незалежності доволі слабкої судової влади.

6. Асамблея заохочує Україну до демонстрації демократичного прогресу шляхом забезпечення демократичної та прозорості підготовки до справедливих та вільних парламентських виборів наступного року.

7. Асамблея приймає рішення направити **спеціальну місію** в Україну для відстеження підготовки до наступ-

них парламентських виборів, які мають відбутися в березні 2002 р., і заявляє про свої наміри спостерігати за їх проведенням.

8. Асамблея відзначає нещодавні кроки України, спрямовані на захист журналістів, зокрема суворіші покарання проти засуджених за залякування та/або переслідування журналістів у новому Кримінальному кодексі. Водночас Асамблея засуджує різноманітні **випадки агресії, залякування і навіть убивств журналістів в Україні**. Хоча, також відзначаючи нещодавні заходи, вжиті Україною з метою поліпшення загального клімату для свободи преси, зокрема заборону позасудового закриття органів ЗМІ, декриміналізацію наклепу, створення спеціальної президентської ради з питань політики щодо ЗМІ, Асамблея закликає органи влади України продовжити вдосконалення правових рамок для ЗМІ та безпеки і умов діяльності журналістів, як це записано в п. 5 резолюції 1244 (2001). Зокрема, Асамблея закликає органи влади України:

- прискорити і завершити розслідування зникнення та вбивства Георгія Гонгадзе або розпочати — в разі потреби — нове незалежне розслідування цієї справи за допомогою міжнародних експертів;

- провести повне, прозоре та неупереджене розслідування вбивства Ігоря Александрова та інших справ журналістів, які загинули за сумнівних обставин;

- розпочати спеціальне розслідування справи п. Єльшкєвича, заступника голови Комітету ВР з питань фінансів.

9. Асамблея вітає Указ Президента від 30 серпня 2001 р. про місцеву та регіональну демократію, **але жалкує з приводу невиправданого звільнення та тиску на ряд мерів та обраних місцевих представників**, і закликає органи влади України повністю імплементувати Європейську Хартію самоврядування, яка була ратифікована 11 вересня 1997 р. і набула чинності 1 січня 1998 р.

10. Асамблея закликає органи влади України створити належні умови для національних меншин з тим, щоб вони могли підтримувати і розвивати їх культуру та ідентичність.

11. Асамблея пропонує органам влади України:

- підпорядкувати Державний департамент з питань виконання покарань Міністерству юстиції та завершити передачу різних закладів досудового утримання, котрі ще перебувають у віданні Міністерства внутрішніх справ або служб безпеки, теж Міністерству юстиції;

- поліпшити умови утримання в країні та виконати рекомендацію із доповідей, підготовлених Європейським комітетом із запобігання тортурам після його візитів у 1998-му, 1999-му та 2000 рр.

12. У світлі вищезазначеного Асамблея дійшла висновку, що істотний прогрес справді був досягнутий Україною з часу прийняття резолюції Асамблеї 1244 (2001) у квітні ц. р., зокрема що стосується важливого нового законодавства, нещодавно прийнятого в Україні. Асамблея закликає органи влади України чітко застосовувати новий Кримінальний кодекс та ратифіковані конвенції у сфері прав людини з метою подальшого просування шляхом до плюралістичної демократії. Отже, Асамблея приймає рішення: у разі, якщо Україна повністю виконає декілька зобов'язань, що залишилися, перед РЄ згідно з Висновком 190 (1995) до січневої 2002 р. частини сесії, то ПАРЄ розгляне питання щодо припинення формальної процедури моніторингу стосовно України, водночас продовжуючи діалог з Україною в рамках ширшого моніторингу щодо заходів, які можуть бути вжиті з тим, щоб вирішити деякі з проблемних сфер, що були визначені у процесі моніторингової процедури.

1. Асамблея посиляється на свою резолюцію ... (2001) про дотримання обов'язків та зобов'язань Україною.

2. У світлі міркувань, зафіксованих у резолюції Асамблеї ... (2001), Асамблея інформує Комітет міністрів, що з часу прийняття резолюції Асамблеї 1244 (2001) Україна справді досягла істотного прогресу у виконанні своїх обов'язків та зобов'язань перед РЄ. Тому Асамблея приймає рішення: у разі, якщо Україна зможе виконати решту зобов'язань перед РЄ до січневої 2002 р. частини сесії, то ПАРЄ розпочне призупинення формальної моніторингової процедури, водночас продовжуючи діалог з органами влади України стосовно ширших проблемних сфер, які були визначені і які ще потребують вирішення.

3. Асамблея рекомендує Комітету міністрів:

- заохочувати органи влади України до зміцнення співробітництва з Радою Європи з метою забезпечення цілковитої відповідності українського законодавства та практики принципам і стандартам Організації, особливо тим стандартам, що гарантуються Європейською конвенцією з прав людини та практикою Страсбурзького суду;

- закликати органи влади України розпочати, в разі потреби, нове розслідування зникнення та смерті Георгія Гонгадзе і створити незалежну слідчу комісію, включаючи міжнародних слідчих, для цієї мети; а також звернутись з проханням до урядів країн—членів Ради Європи надати слідчих для допомоги у цьому розслідуванні;

- інтенсифікувати програми співробітництва між Радою Європи та Україною, вочевидь для імплементації Плану дій для ЗМІ, запропонованого Секретаріатом, з метою допомоги органам влади України в їх зусиллях щодо завершення важкого переходу до демократії та забезпечення основоположних прав і свобод, особливо свободи висловлювань та ЗМІ;

- розробити специфічні заходи співробітництва для допомоги в імплементації Європейської Хартії місцевому самоврядуванню та у зміцненні розвитку місцевої демократії в Україні (законодавчі та нормативні рамки і навчання відповідальних осіб всередині органів місцевого самоврядування);

- розробити специфічні програми для розвитку демократичної поведінки та практики серед політичних лідерів і широкої громадськості.

Могло бути, але не навмисне...

(Початок на 1-й стор.).

Засідання комісії почалося після обіду і тривало до півночі. Причини, названі Рушайлом, не викликали сенсації. «Сенсації» чекали від Марчука. Та, очевидно, Євген Марчук не був уповноважений зробити остаточну заяву в Сочі. Та й за всіма писаними і неписаними законами крапку в трагічній історії має поставити головнокомандувач — Президент України. Леоніду Кучмі як колишньому ракетнику ще не все до кінця зрозуміло в цій історії, тому й відставку міністра оборони він не прийняв. Кузьмук, на думку Президента, зробив це під впливом емоцій і «як високоморальна людина». Причому того самого дня, коли загинув літак... Та головнокомандувач «людей не розкидав і не збирається розкидати»... Тим паче, що міністр оборони — останній із старої гвардії відданих главі держави силовиків.

Як розвиватимуться події далі? Якщо Україна не візьме на себе мужність зізнатися, її до цього публічно примусять? Багато адвокатів та аналітиків уже висловилися на користь того, що крім міжнародної ганьби і матеріальних затрат Києву більше нічого не загрожує. А зволікання не робить

честі Україні, адже вона є членом ООН. До речі, якщо Київ і надалі відмовлятиметься, для вирішення таких конфліктів у Гаазі є спеціальний міжнародний суд. Утім, Радянський Союз і Росія ніколи не визнавали існування і юрисдикції суду в Гаазі, тому Росія нині позбавлена змоги звернутися туди.

Авіакомпанія «Сибір», якій належав Ту-154, після оголошення офіційних результатів розслідування катастрофи має намір пред'явити судові позови винуватцям того, що сталося. Як заявив керівник пресслужби авіакомпанії Михайло Кошман, усі пасажирів літака (78 осіб) були застраховані на 20 тис. доларів кожний. Кошман вважає непереконливими докази України про неможливість виплат через тяжкий економічний стан у країні.

Більшість пасажирів літака були громадянами Ізраїлю. В країні оголошено національний траур. Як повідомили «ГУ» в Посольстві Ізраїлю в Україні, на час, коли вертався номер, «до посольства ще не надійшло жодного офіційного документа про причини трагедії».

Тим часом зарубіжні масмедіа активно коментують останні події.

«Офіційний Київ ще минулого тижня знав більше, ніж



казав», — робить висновок «Німецька хвиля». Рефлексів радянських часів не так-то просто позбутися, що, до речі, довів і приклад Росії. Торік, коли потонув підводний човен «Курск», Кремль довго стверджував, що його протаранила американська субмарина. До-

Головнокомандувач
«людей не розкидав
і не збирається розкидати»

ки не було добуто незаперечних доказів зворотного. «Тепер Москва вимагає від Києва визнати результати розслідування і взяти відповідальність на себе», — пише «Міттельдойче цайтунг».

Яна СТАДІЛЬНА.
Фото УНІАН.

Відповідь на виклик

Організатори «чорного» вівторка продемонстрували світові можливості тероризму. Людство нарешті зрозуміло, що зіткнулося з принципово новою глобальною загрозою, проти якої наявні засоби безпеки безсилі або, принаймні, недостатньо ефективні.

Якою буде нова архітектура колективної безпеки і яких заходів мають вжити національні уряди, аби не дати фанатикам другого шансу? Наскільки відповідає цим вимогам створена Сполучени-

ми Штатами антитерористична коаліція? Яке місце в системі нових геополітичних координат має посісти Україна і які будуть наслідки цих змін? Ці питання обговорювали учасники засідання

«круглого столу» «Нові міжнародні реалії: виклики глобального тероризму», організованого Інститутом міжнародних відносин столичного університету та Національним інститутом проблем міжнародної безпеки при Раді національної безпеки і оборони України.

(Подоробиці дискусії
читайте в наступному випуску «ГУ»).

Ганна РОМАНЦОВА.

«В об'єднання вірять по обидва боки міжкорейського кордону»

Моє інтерв'ю з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Корея в Україні паном Джанг Шином відбулося напередодні корейського державного свята — Дня заснування нації. Пан посол люб'язно погодився відповісти на запитання «ГУ» і розповісти про те, що об'єднує і що роз'єднує цю древню націю нині.

— Пане посол, у вересні нинішнього року після піврічної перерви в Сеулі відбулися переговори на рівні міністрів між Республікою Корея та КНДР. Очікувалося, що на цій зустрічі сторони обговорять можливість проведення другого міжкорейського саміту і дату візиту у відповідь лідера Північної Кореї Кім Чен Іра.

— Дату візиту глави КНДР до Сеулу досі не визначено, і на вересневій зустрічі на рівні міністрів це питання не обговорювали. Але сам факт відновлення переговорів між Північчю та Півднем після такої тривалої перерви вселяє впевненість у тому, що зустріч у верхах відбудеться.

— Чи так само Пхеньян висуває умовою проведення саміту виведення американських військ з території Південної Кореї?

— Під час історичної зустрічі лідерів двох країн, яка відбулася 15 червня минулого року в Пхеньяні, це питання обговорювалося, і Північ поставилася до аргументів Півдня з розумінням. Нині американська присутність не є перешкодою для міжкорейського співробітництва. Крім того, це питання має вирішуватися в рамках двосторонніх відносин Південної Кореї та Америки в контексті всього комплексу питань, що стосуються забезпечення безпеки регіону Північно-Східної Азії в цілому.

— Після історичного прориву в міжкорейських відносинах у червні минулого року і активізації переговорного процесу на всіх рівнях знову настала перерва. Аналітики пов'язують її зі зміною ставлення Білого дому до Пхеньяну: порівняно зі своїм попередником, президент Буш зайняв жорсткішу позицію...

— Так, справді, протягом шести останніх місяців розвиток співробітництва між Півднем та Північчю дещо загальмувався, те саме сталося і у відносинах КНДР та США. Річ у тім, що тривалий час нова адміністрація не могла визначитися у своїй політиці щодо Північної Кореї, і лише 6 червня нинішнього року Вашингтон, нарешті, заявив, що налагоджуватиме відносини з КНДР без будь-яких попередніх умов. Тепер Пхеньяну також потрібен буде час, аби зорієнтуватися щодо цього.

— Нещодавно було відправлено у відставку міністра РК у справах об'єднання Лім Дон Вона, якого звинуватили у надмір-



них симпатіях до Північної Кореї. Чи означає це, що кількість прихильників політики «сонячного променя» щодо КНДР зменшується?

— Природно, що в будь-якому суспільстві, не кажучи вже про корейське, є прибічники і противники політичного курсу. На щастя, більшість моїх співвітчизників все-таки підтримують політику розвитку відносин з Північчю. А от у питанні щодо способів і темпів об'єднання є розбіжності.

Корейський народ жив у єдиній державі близько 1300 років, зберігаючи і примножуючи свою давню історію. І хоча останні 56 років Північ і Південь поділяє державний кордон, люди з обох його боків не перестають вірити в об'єднання. Нова сторінка в історії співробітництва між Північчю та Півднем відкрилася після лютого 1998 року, коли президентом РК став Кім Де Чжун. Саме він запропонував політику «сонячного променя» — політику розуміння і відкритості щодо Північної Кореї.

— Чи вилінуть кадрові перестановки на політику РК у цьому питанні?

— Звичайно ж, ні. Екс-міністра об'єднання призначено спеціальним радником президента РК Кім Де Чжуна із зовнішньополітичного курсу, його наступником став колишній міністр закордонних справ.

— Які спільні економічні проекти обговорювали на останній міжкорейській зустрічі на рівні міністрів?

— Їх було кілька. Особливе значення має домовленість про відновлення залізничного сполучення між Північчю та Півднем, яке було перервано протягом 50(!) років. У майбутньому транскорейська дорога стане частиною Транссибірської магістралі, що має величезне значення і для мешканців Корейського півострова, і для Росії. До речі, нова залізнична магістраль відкриє ще один шлях для південнокорейських товарів, що прямують в Україну, і для українських — у Корею. Це має важливе значення, з огляду на обсяги товарообороту між нашими країнами. Серед азійських торгових партнерів України Республіка Корея посідає четверту позицію...

— Наступного року в Сеулі відбудеться чемпіонат світу з футболу, який Республіка Корея проводить спільно з Японією. Чи братимуть участь у цих змаганнях спортсмени КНДР і чи не доведеться діставатися Сеула через Пекін?

— Ми запропонували, щоб деякі матчі кубка світу відбувалися в КНДР, але це питання ще не розв'язано, як і питання про участь у змаганнях північнокорейської команди. Думаю, в будь-якому разі, летіти через Китай їм не доведеться, і спортсмени зможуть заїхати на територію РК через міжкорейський кордон. Упевнений, що це буде справжнє свято футболу, яке принесе задоволення вболівальникам багатьох країн світу.

Розмовляла
Ганна ЛУКАНСЬКА.
На знімку: посол РК в Україні Джанг Шин.

ГЛОБУС



Хроніка. Факти. Події

■ Вашингтон

Буш — Афганським дітям

Президент США збирає кошти для афганських дітей, що потерпають від голоду. Він закликав кожного американського хлопчика і дівчинку «пожертвувати лише один долар на допомогу дітям Афганістану, які зазнають страждань».

■ Кабул

Бен Ладена не викажуть

Лідер руху «Талібан» мулла Омар заявив, що вони не викажуть «терориста номер один» і готові до продовження війни.

■ Богота

Німці на волі

Колумбійські партизани з угруповання FARC звільнили останніх двох із трьох викрадених у липні громадян Німеччини. Заручників передано представникам Червоного Хреста.

■ Токіо

Свавілля по-японськи

МЗС Японії вирішує, як покарати посла Японії у США Сюдзі Янаєм за те, що він, не порадившись із Токіо, зробив офіційну пропозицію про надання військової підтримки США під час здійснення антитерористичних операцій.

■ Маніла

Втеча від бойовиків

Трьом філіппінцям вдалося втекти від бойовиків «Абу Сайяф», які ще влітку захопили близько 15 заручників, серед них і громадян Америки.

■ Мадрид

Із Днем іспанідаа!

Сьогодні Іспанія відзначає своє національне свято — День іспанідад. Саме цього дня 1492 року Христофор Колумб відкрив Америку, започаткувавши тим самим виникнення іспаномовної цивілізації на двох континентах.

■ Єрусалим

Зустріч Шарона і Переса

Прем'єр-міністр Ізраїлю Аріель Шарон та глава ізраїльського МЗС Шимон Перес у четвер увечері провели зустріч, на якій обговорювали деякі питання палестино-ізраїльського конфлікту.

■ Тбілісі

Миротворців «попросили»

Парламент Грузії проголосував за виведення миротворців СНД із зони абхазького конфлікту і закликав президента країни здійснити відповідні процедури, передбачені конституцією Грузії та міжнародним правом.

■ Нью-Йорк

10 мільйонів доларів образу не розрадять

Мер Нью-Йорка Рудольф Джуліані відмовився прийняти пожертвування принца Саудівської Аравії Алфаліда бен Талала. Принц запропонував надати 10 млн. дол. у фонд жертв атаки на комплекс Всесвітнього торгового центру. При цьому він заявив, що «уряд США має переглянути свою політику на Близькому Сході та виробити збалансованіший підхід до палестинського питання».

Тим часом заступник держсекретаря США Річард Арміджіж заявив, що другою після Афганістану країною, проти якої буде спрямовано антитерористичну акцію США, може стати Сирія. На її території перебувають палестинські терористичні організації, що загрожують союзникові Америки — Ізраїлю.

На знімку: мер Нью-Йорка Рудольф Джуліані з принцем Саудівської Аравії Алфалідом бен Талілом.



За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.
Фото АП.

Коментар

Осінь для цукроварень — гаряча пора. В Національній асоціації «Укрцукор» сезоном переробки поки що задоволені. Повідомляють, що вже зварено 291 тисячу тонн солодких кристалів. Торік на аналогічний період було на 30 тисяч тонн менше. Чи буде вироблено 2 мільйони тонн, як передбачено програмою «Цукор України-2001», в асоціації прогнозувати не беруться. Але запевняють — солодкого піску цілком вистачить для внутрішнього споживання.

Проте не все так безхмарно в «цукровому королевстві». На переробні підприємства не завжди потрапляють якісні корінці. По-перше, вони здебільшого поступаються торішній сировині цукристістю. По-друге, зібране погано зберігається — вже через кілька днів у кагатах починається процес гниття. Останній негаразд фхівці пояснюють хворобами, що з року в рік уражають дедалі більше плантацій. Серед буряківників поширеним став термін «ризоманія» — коренеплоди вражає фітовірус, який чатує на полях. Боротися з пошестю фхівці Української академії аграрних наук закликають не перший рік. За словами віце-президента УААН Миколи Роїка, про необхідність створення лабораторії для моніторингу хвороби отримували інформацію по черзі чотири останні міністри агрополітики. З МінАП — мовчанка, хоча досвід західноєвропейських країн свідчить: побороти небезпеку можна, лише оголосивши їй війну на державному рівні.

Інша «гнила» тема — оптимізація кількості

Анекдот до теми

Послали якось замість солдатів на збирання врожаю курсантів Податкової академії. То вони цей урожай з-під землі дістали! Бідолаха навіть вирости не встиг...

Наміри

Ця стара споруда (**на знімку**) не вписується у загальну композицію. Річ у тім, що розташована вона навпроти нового навчального корпусу зооінженерного факультету Білоцерківського державного аграрного університету. Погодьтеся, не зовсім презентабельно: виблискує вікнами багатоповерхова будівля відомого навчального закладу, а поруч — обшарпана халупа. Що робити? Реставрувати — дорого, зносити — школа, років п'ятдесят ще простоїть. Декан цього факультету Михайло Ківа (**також на знімку**), відвідавши університет у німецькому місті Галле, підгледів кардинально нове розв'язання проблеми.

Незабаром сарай, за словами Михайла Самійловича, перетвориться на музей тваринництва. З експонатами, сподівається, допоможуть студенти і випускники з глибинки. В селях залишилися ще з тих часів і ярма волячі, і підводи, і плуги... А від того, що музей міститиметься у старому примищенні, він лише виграє.

Київська область.

Іван ЛАЗНЮК.

Фото автора.

Бути сараю музеєм



Справа гнідої кобили Майки

Свавілля

(Початок на 1-й стор.).

Їм не вдалося надбати великих багатств, хоч і трудилися у сім потів увесь вік на крутих колективних борознах. Там і здоров'я своє згубили. Старезна хата-мазанка, кривобокий хлівець, трійко гусят і качат у садочку та два голосистіх песики — ото і весь скарб сімдесятиріохрічних Василя Петровича та Олександри Єрофеївни Галушок із степового села Варварівки Новосанжарського району. Не дав Бог і діток. І, щоб не сумувати та мати на старість хоч абияку поміч, вирішили дід з бабцею купити собі в обору коня.

Власний виїзд у селі — не розкіш, а необхідність. Особливо для таких одиноких. Живуть на самісінькому кінці села. Захворієш — як дістатися до лікарні? Та й узагалі, без транспорту хоч плач. Тож пенсіонерам охоче підсобило місцеве керівництво і недорого продало коня.

Покупка виявилася невдалою.

— Кінь був норовистий і до того ще й порський (дякливий. — Авт.), — пригадує хазяїн. — З таким не лише морока, а й до лиха один крок.

Щоб біди не сталося, обміняли Орлика на спокійну й тямковиту кобилу Майку. Все оформили документально, і паспорт худобини виписали. Слухняна Майка як могла служила щедрим, дбайливим господа-

ті цукроварень, про необхідність якої час від часу наголошують на аграрному олімпі. Прибічники закриття частини бурякопереробних підприємств вважають процес неминучим: мовляв, якщо на початку дев'яностих 192 заводи варили 5,4 млн. тонн цукру, то для виробництва задекларованих двох мільйонів тонн стачить і 60 — 80 заводів. Лякає те, що ліквідація потужностей відбувається не за спеціально розробленою програмою, на реалізацію якої потрібне фінансування, а в дешевий спосіб — стихійно. Відтак тисячі кваліфікованих спеціалістів втрачають роботу. Без опіки залишаються об'єкти соціальної сфери, які «при заводській трубі». Поки що, як повідомив заступник голови правління асоціації «Укрцукор» Олександр Петриченко, сезон переробки розпочали 124 виробництва. Між ними триває своєрідна гонка за виживання — змагання за бурякоздавчів. Зрозуміло, якщо підприємство не зупинятиметься через брак сировини і спрацює без збитків — матиме змогу запускатися й наступного року.

Багатьом заводам завершити переробку «в плюсах» заважають, зокрема, чималі борги перед комерційними структурами. Усі виробництва разом за попередні роки завинили 1,6 млрд. грн. І зовсім сплутало карти переробникам завезення влітку на пільгових умовах 260 тисяч тонн цукру-сирцю тростинного. Інтервенція спричинила значний надлишок в державі солодких кристалів — на складах їх накопичилося чимало. Отже, вироблений з буряків білий пісок особливого попиту за визначеною урядовою постановою мінімальною ціною у 2 гривні 37 копійок за кілограм не має. За словами заступника голови Черкаської облдержадміністрації Сергія Терещука, хоч і посіяли буряків в області більше торішнього, і врожай кращий, але вигідно реалізувати вироблений цукор заважають його надлишки на внутрішньому ринку. Імпорт сирцю на пільгових умовах інакше, як економічний злочин, не назвеш.

Г. К.

Реалії

Учительські гектари

Вчительку початкових класів Тамару Гамалій з Подолу, що у Срібнянському районі Чернігівщини, знайшов увечері на городі. Вона заплакала, показавши мені чорні, огрубілі від роботи долоні:

— Ось така я вчителька... Син вчиться у Ромнах. За 150 гривень хіба вдвох проживеш? Тепер у мене майже гектар...

— В оренду сільгосппідприємству не думали віддати?

— А хто ж її візьме? Це було б добре! Адже у мене ні трактора, ні коня — один візок. Якби ви знали, що мені, вдові, коштувало все це обробити. Скільки бур'яну, особливо пірію було! Такий і перший врожай! Добре, що колега допоміг виорати. І днюю, і ночую на городі. І відмовитися не можу. Все треба, треба... Двох кізок тримаю, качок, курей.

Так само вимучилися на додаткових сотках і колеги Тамари Олексіївни. Вирощену картоплю обміняли на олію, помідори. Накопили сіна.

Вчителька математики Ніна Бегеза разом із чоловіком Олександром Миколайовичем, шкільним сторожем, обробляють три гектари землі. У їхньому господарстві дві корови, з десятків свиней, бички, двоє коней, ціла гусяча ферма... Думали виорати город кіньми, розповідають, але це виявилось дуже важкою справою. Довелось наймати трактора. Фактично, у них — невелике фермерське господарство, яке дає надійний заробіток, набагато вищий, ніж на основній роботі. Звичайно, для обох усе це — щоденна виснажлива праця заради двох дітей, сімейного благополуччя. Вирощують картоплю, кормові буряки, зернові. Продають молоко, живність.

У Гурбинцях, як і в Подолі, більшість педагогів тримають корів, без яких нині важко вижити на селі.

— Я задоволений, що маю гектар поля, — каже фізрук Анатолій Яременко. — Тепер голова не болить, де б його вкосити трави... Так, я мав проблеми з оранкою, потім нанерувався, поки знайшов-найняв комбайна. Але дві тонни зерна, сіно у мене все-таки нині є.

Директор Гурбинцівської школи Григорій Захарченко відмовився від додаткового земельного наділу:

— Порахував, що мені на оранку гектара, закупівлю насіннєвого



матеріалу, обмолот треба не менш як 600 гривень. Та я за ці гроші спокійно, без усілякої мороки куплю тонну-півтори зерна...

Сільський голова Горобіївки Олександр Яксон теж вирішив не брати наділ, коли дізнався, що СВК «Колос» не збирається орендувати землі працівників бюджетної сфери. У цьому селі взагалі досі не розв'язано проблему виділення додаткових соток учительському колективу. У січні сільвиконком вирішив надати педагогам наділи у зручному місці саме поблизу села — одним масивом в урочищі Байрачок, яке до 1 серпня згідно з договором орендувало місцеве господарство і де мало вирощувати ранні культури. Однак на «вчительському» полі соняшник досі чорніє.

— Вчителі планували свої наділи виорати, посіяти озимину, — зауважує директор школи Валентина Панченко. — А тепер, по суті, цей рік втрачено. Та й спробуй щось виростити після такого попередника...

...Учительський заробіток і після недавнього підвищення викликає іронічну посмішку в педагогів, з якими доводилося зустрічатися у школах. На руки виходить по 140—150 гривень. Додаткова земля якоюсь мірою покращує їхнє нинішнє матеріальне становище, але ж і забирає майже увесь час, так потрібний для підготовки до уроків. У результаті сільському випускнику дедалі важче отримати знання, достатні для конкурсування з міськими однолітками. А новоутворені сільгоспооперативи, товариства не поспішають брати в оренду вчительську землю — власній, як правило, не можуть дати раду.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.

На знімку: вчителька математики Ніна Бегеза з чоловіком після занять у школі.

Фото автора.

Судам побільшало роботи

Тенденції

До нового року на Запоріжжі більш як 207 тисяч власників земельних паїв матимуть не сертифікати, а державні акти на право приватної власності на землю. Проте казати, що справедливі відносини з'явилися на селі, децю передчасно. Про це свідчать масові звернення власників земельних та майнових паїв із позовами до суду.

Найчастіше селяни судяться з орендарями через невиконання останніми договорів зобов'язань оренди наділів. Хоч плата не така вже й велика — не менше одного відсотка визначеної вартості земельного паю. Багато орендарів ці рядки з указу Президента читають як один відсоток і анітрохи більше. Незважаючи ні на якість земель, ні на термін оренди, ні на інші обставини, що можуть впливати на вартість орендної плати.

Аграрна реформа справді надає великі можливості для задоволення соціальних потреб села. Але це, якщо б... Скажімо, гектар зернових може дати продукції на 1,5—2 тис. грн. Якщо б на орендну плату спрямовувалося 15—20 відсотків урожаю, як це є у країнах Європейського союзу, селяни річно одержували б по 300—400 грн. за гектар замість 70 грн. Є різниця?

У судах колишні члени КСП шукають справедливості і щодо майнових погодних умов досить непогано. Тобто валовий збір «другого хліба» — 800—850 тисяч тонн. Нині найголовніше для селян — вигідно продати так тяжко вирощений урожай, поводитимляе Укрінформ.

А тим часом в поліській села вже насунули спритні «бартерники», які прагнуть вимінити бульбу на кавуни, рідше — на зерно. І пропонують за півтора кілограма картоплі — один зерна, або ще гірше — за два кілограми — кілограм кавунів. Селяни відмовляються і сподіваються на місцеві біржові торги, що вони, гарантуючи закупівельні ціни не нижче 55—60 копійок за кілограм, належно оцінять працю хліборобську.

Цьогорічна картопляна «нива» в області становила понад вісімдесят тисяч гектарів. Кожен з них, за попередніми підрахунками, в середньому дав по 100—110 центнерів на круг, що з урахуванням несприятливих погодних умов досить непогано. Тобто валовий збір «другого хліба» — 800—850 тисяч тонн. Нині найголовніше для селян — вигідно продати так тяжко вирощений урожай, поводитимляе Укрінформ.

Хлібний внутрішній ринок, приміром, чим не пріоритет? Тим паче що Верховна Рада нещодавно прийняла у першому читанні законопроект «Про зерно та ринки зерна в Україні», покликаний встановити певні «правила гри» на ринку збіжжя. Документом, зокрема, пропоновано законодавчо визначити порядок заставних закупівель зерна та державних інтервенцій. Тому народні депутати і запропонували передбачити у проекті бюджету 300 млн. грн. Кошти ці підуть як позика державним агентам для заставних закупівель зерна у селян.

Чи не найбільше списів було полама-но навколо вітчизняного машинобудування. Ухваленням у першому читанні законопроект «Про стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування для АПК» передбачено протягом п'яти років з моменту прийняття щорічно направляти на потреби підприємств сільгоспмашинобудування не менш як один відсоток видаткової частини Держбюджету — це приблизно 500 мільйонів гривень. Гроші йтимуть на серійний випуск нових агрегатів, часткову компенсацію ставок за кредитами підприємствам, що закуповують цю техніку, дотацію сільгоспвиробникам на придбання продукції вітчизняного сільгоспмашинобудування. Необхідність прийняття цього законопроекту аргументують цифрами: парк тракторів, порівняно з 1990-м, скоротився з 471 до 310 тис., зернозбиральних комбайнів — із 105 до 65 тис., сівалок — з 217 до 130 тис., культиваторів — з 254 до 150 тис. одиниць. Одне слово, сільгоспвиробництво в цьому плані треба якось рятувати. Але чи встигнуть народні депутати прийняти проект «технічного» закону до ухвалення Держбюджету — ще питання. Тому, запропонував заступник голови комітету Василь Круценко, тре-

вих питань. Адже після ліквідації колгоспів і до сьогодні майнові паї нерідко експлуатують без укладання договорів на їх оренду. Не сплачується, відповідно, й орендна плата. Часто лідери новостворених агроформувань використовують тільки те майно, яке їм потрібне для своєї діяльності. Решта руйнується, розкрадається, гине без догляду.

Треба сказати, що кількість позовів до суду з боку селян аж ніяк не відображає реальної кількості невдоволених. Адже більшість селян, котрі не в змозі обробити самостійно свій земельний пай (та й чим його обробляти?), ніколи не звернуться до суду, побоюючись, що наступного разу орендарі (а їх не так уже й багато на селі) взагалі відмовляться від їхньої землі.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

ставок за користування кредитами комерційних банків. Навіть збільшити цю суму із запропонованих проектом 150 до 400 мільйонів гривень. Хоча, про це народні обранці згадали також, пропонуваною схема — не ідеальний спосіб забезпечення аграрників кредитними ресурсами. Кошти йдуть у нікуди. На них не створюють, приміром, систему кредитування агросектору, їх не вкладають у модернізацію виробництва, а підтримують зацікавленість комерційних банків. Останні дають за власні прибутки, а не про розвиток перспективних галузей національної економіки. І надаватимуть вони позики сільгоспвиробникам лише доти, доки їм це приноситиме прибутки. Але «нічого кращого ніхто не запропонував».

Можливо, це пов'язано з майбутніми парламентськими виборами, та на засіданнях багато мовилося про освітніські проблеми. Катерина Ващук поінформувала, що в Україні 1100 недобудованих шкіл. Непогано було б передбачити в бюджеті кошти на зведення тих, що готові на 70 і більше відсотків. Ще одна освітняська проблема, яку окреслив Євген Сігал, — капітал пішов на село, а де взяти кадри. Мало приділяється уваги їх підготовці, підвищенню кваліфікації. Де в технікумах, ПТУ навчають механізаторів, здатних обслуговувати «Джон Діри», «Кейси»? Хто знається на технологічному обладнанні світових зразків? У ПТУ найновіший комбайн, який вивчають, — «Дон». А за кордоном перші зразки найсучаснішої техніки потрапляють до відповідних навчальних закладів. Звісно — побажання: передбачити кошти і на підвищення кваліфікації кадрів для сільгоспвиробництва.

Не забули народні обранці й про аграрну науку. Депутати підтримали пропозицію Української академії аграрних наук надати УААН додатково 20 мільйонів гривень на поліпшення матеріально-технічної бази селекції та насінництва, 8,4 мільйона на підтримку плеємінної справи у тваринництві. Ще 5 мільйонів вирішено віддати не Міністерству агрополітики, як заплановано урядовим проектом, а УААН — для створення системи дорадчих служб на базі регіональних наукових центрів академії.

Пропозиції, які потребують термінового розгляду, обґрунтування і відображення і, відповідно, фінансування, було ще багато — передбаченої проектом суми, щоб залатати всі дірки, вочевидь замало. Схоже, остаточно домалювати витвір вдасться лише під час сесійного розгляду. За планом, відбудеться він вже наступного тижня.



Купка олігархів вирішує долю селянства

3 ПОШТИ

Ми вам таких прав НЕ ДАВАЛИ

Депутатам Верховної Ради України

З боєм у душі дізналися, що проектом Земельного кодексу дозволено продаж сільгоспугідь. Тим самим ви грубо порушуєте Конституцію України, котру самі й прийняли. До того ж, жоден депутат, жодна політична партія у своїх передвиборних програмах не доводили до нашого відома, що домагатимуться продажу нашої землі. Ми вам таких прав і повноважень не давали.

Не приймайте Земельний кодекс у такому вигляді. Земля — народне багатство, і тільки народ виправі ним розпоряджатися.

А якщо ігноруватимете волю народу, порушуватимете Конституцію, то ми вважатимемо необов'язковим виконувати Конституцію та закони, котрі нас не влаштовують, і домагатимемося виконання наших вимог усіма способами, які вважатимемо за доцільні. І руки геть від нашої землі, народ — господар землі, народ України і більш ніхто!..

І. ЖОГА, Л. ХАМИЗОВА, всього 128 підписів.

Високий Харківської області.

ЗЕМЛЯ — НЕ ДЛЯ СПЕКУЛЯЦІЙ

Президенту України Л. Кучмі Верховній Раді України

Ми, мешканці села Рівного Новоукраїнського району Кіровоградської області — власники земельних паїв і обділені, звертаємося до вас з вимогою не допустити законодавчого закріплення в новому Земельному кодексі купівлі-продажу, дарування земель сільськогосподарського призначення.

Земля в Україні рясно полита потом і кров'ю багатьох поколінь наших предків, і ми не хочемо допустити, щоб природою надане нам багатство пішло в товарообіг, спекуляцію.

Одержавши свій земельний пай, ми визначалися, кому його віддати в оренду. Після нас земля перейде в спадщину нашим дітям і тим, хто буде жити і працювати на ній в нашому селі, а не іноземцям і «власникам»-олігархам.

Володимир ЛІСНИЧИЙ, Анатолій ТИЧКА, усього 110 підписів.

Залишайтеся з народом

Президенту України
Голові Верховної Ради

Звертаємося до вас в часи, коли купка олігархів під диктовку світових фінансових верховодів вирішує долю українського селянства. Йдеться про проект Земельного кодексу. Якщо він буде прийнятий — сільгоспектари стануть товаром. Землю загребуть ті, хто встиг розкрати народне надбання, вона опиниться у власності іноземних латифундистів, як би цього не маскували ініціатори торгівлі землею. Українське селянство, обдурене реформами, залишиться без землі і в масі своїй батракуватиме. Більшість з вас — порядні, помірковані люди. Значна частина з вас — вихідці з простого народу. Народ свого часу вивів вас у люди, дав вам путівку у життя. Залишайтеся зі своїм народом. Ми просимо і водночас вимагаємо — не голосуйте за перетворення землі на товар. Подумайте, хто годуватиме Україну?

Задумайтеся, що ви скоїте, коли дозволите торгівлю землею?! Ви продасте країну, зрадите свій народ. І це буде зрада, якої не знала історія України. Народ не простить цього, він прокляне вас.

Виборці села Здобуток Жовтня Тальнівського району Черкаської області
М. ХМАРА, В. ВОРЕНЯНСЬКИЙ,
В. БУДЯКОВ, усього 49 підписів.
Мал. Анатолія АНДРЕЄВА.

Ведуча
рубрики «Село»
Галина Квітка
(тел. у Києві
441-85-76).



За власним бажанням чи за скороченням штатів,

або Свобода слова
на прикладі біографії

Уперше за тридцять років журналістського стажу пишу через те, що боюся. Боюся безглуздої смерті. Але ще більше боюся, що її потім спишуть на випадкову «зустріч з наркоманами», банальне «вбивство з метою пограбування» або чергову «трагічну автокатастрофу»...

Пишу через те, що мені й моїй родині не просто погрожують — нас уже почали жорстко пресингувати. Поки що економічними палицями, які залишили нас практично без засобів до існування. Дружину півроку тому шантажем і погрозами змусили звільнитися з нашої радіокомпанії «за власним бажанням», не допрацювавши до пенсії. Мене нещодавно попередили про звільнення «за скороченням штатів».

«Скорочення» — спірне. Вже взяли на роботу іншого, поступливішого журналіста. А мене — головного редактора і засновника Дніпропетровського мас-медіа-холдингу «Собор» — звільняють через те, що я намагався протистояти запровадженій у нас тенденційності та фактичній диктатурі нового співзасновника — хазяїна Великої Труби.

...Холдинг народився 1990 року, ще в СРСР. Я працював тоді заступником головного редактора обласної партійної газети «Днепровская правда» і був депутатом облради. На той час усі газети були або партійні (партія була лише одна — КПРС), або комсомольські, піонерські чи профспілкові. За моєю ініціативою облрада заснувала газету «Собор» — мабуть, одне з перших у країні видань, офіційно оголошене позапартійним. Мене на сесії депутати обрали головним редактором. Уже з перших номерів «Собор» надав свої сторінки активістам різних політичних сил, представникам церкви...

Розповідаю про це для того, щоб підкреслити: як професійний журналіст я глибоко переконаний, що засоби масової інформації мають інформувати про всі аспекти політичного життя в країні — нікого не випинати і нічого не замовчувати.

Мені не подобається, коли пресу називають «четвертою владою». Згідно з азбучкою демократії, четверта влада — це влада громадської думки. А преса — лише виразник цієї думки в усій її повноті та різноманітності.

Саме з цієї позиції визначалася політична спрямованість заснованих нами ЗМІ. І це дало досить позитивні результати. В 1997-му «Собор» об'єднав уже дві газети, дві радіокомпанії, телеканал, який міцно утримував перший рядок у регіональному рейтингу, інформаційні та рекламні агентства. Восени того ж року з Києва до Дніпропетровська повернувся і знову приступив до виконання обов'язків голови облради П. Лазаренко.

Коли проти нього ополчилися всі офіційні та підневільні засоби масової інформації, я вважав своїм обов'язком надати йому змогу висловлювати свою точку зору. На мій погляд, саме так належить чинити журналістам у цивілізованому суспільстві. Але...

Через тиждень після виборів 1998-го в нас розпочалися численні перевірки. Хто тільки не приїздив: генеральна прокуратура, обласна, податкова та ще якісь інспекції усіх рангів. З квітня по грудень у нас було проведено понад п'ятдесят перевірок, звірок, оглядів, вилучень та ін. Закінчилося тим, що проти мене порушили кримінальну справу «за фактом нецільового використання кредиту», який було ще 1996 року повернуто банку сповна, а наш 11-й канал через «неповне оформлення ліцензії» від'єднали від ефіру. «Почесний голова Дніпропетровської облради» на той час зник за океаном разом з обіцянкою компенсувати всі витрати на рекламу «Громади», так звані зустрічні перевірки налякали рекламодавців, і ми опинилися в борговій ямі.

У цій, здавалося, безвихідній ситуації спочатку один, потім другий, третій мої знайомі порадили мені звернутися по допомогу до Віктора Пінчука. Я був з ним знайомий. У 1994-му, коли він разом з Юлією Тимошенко очолював корпорацію

«Співдружність», ми зустрілися втрьох у нас у редакції і обговорювали варіанти спільних бізнес-проектів. Підкреслюю: йшлося тільки про комерційні плани. Термін їх депутатських повноважень того року вже минув, а Тимошенко і Пінчук іще трималися осторонь публічної політики.

Мої порадики дали мені номер телефону якогось Константиновського, відрекомендувавши його як найближчого помічника й довірену людину Пінчука. Я зателефонував, і вже через тиждень «інтерпайпівським» літаком прилетів до Києва і в шикарному офісі в найпрестижнішому районі столиці зустрівся з Віктором Пінчуком. Розповів йому про потенційні можливості холдингу та його проблеми, наголосив, що не хочу брати участі в жодних політичних «розборках» (нагадаю, що звертався до Пінчука виключно як до бізнесмена —



ДОВІДКА:
Сфремов Володимир Вікторович народився в 1952 році. Закінчив факультет журналістики Московського державного університету. Пройшов усі службові сходинки від кореспондента до заступника головного редактора в обласній газеті «Днепровская правда». З 1990 року й донині — головний редактор газети Дніпропетровської облради «Собор», яка з липня 1999-го не виходить з не залежних від редакції причин...

У червні 1997 року указом Президента відзначений званням «Заслужений журналіст України». В січні 1999-го, узятий під варту в ізолятор Дніпропетровського УВС, публічно відмовився від почесного звання на знак протесту проти необґрунтованого арешту. В липні 1999 року кримінальну справу було закрито прокуратурою у зв'язку з тим, що «кредит вчасно і в повному обсязі повернуто банку...».

про «Трудову Україну» тоді ще й згадки не було!), і запропонував увійти до складу засновників «Собору» з умовою, що він допоможе нам виборватися з фінансових проблем. Пінчук погодився, очевидно, розраховуючи на 51 відсоток статутного фонду...

Для необізнаних поясню, що згідно із законодавством України статутний фонд будь-якого підприємства має становити суму, еквівалентну певній кількості мінімальних зарплат. І неважливо, що фірма має мільйонні чи мільярдні доходи. Дорівнює вона, як пояснили нам фахівці, котрі готували за дорученням Пінчука зміни до установчих документів, — саме стільки, скільки внесено засновниками до статутного фонду.

Пінчук, точніше, одне з підприємств, що належали йому, внесло до статутного фонду «Собору» десять тисяч гривень... (Менш як дві тисячі доларів за газету, радіо- і телекомпанію з ліцензіями на цілодобове мовлення та прямою трансляцією в Інтернеті — нівроку!). Щоправда, нам було переказано значну суму для розрахунку з кредиторами, але... як поворотна фінансова допомога. Це означало, що до визначеного терміну всю «допомогу» треба повернути. Ми змушені були погодитися, бо ситуація справді була критична.

Через кілька місяців холдинг повернувся до нормальної роботи. 11-й канал знову очолив рейтинг місцевих телекомпаній. Інші дочірні підприємства «Собору» відновлювалися важче, і нам довелося призупинити випуск газет, скоротити видавничий комплекс та інформаційне агентство.

А через рік, саме після установчого з'їзду об'єднання «Трудова Україна», пан Константиновський «для оптимізації роботи холдингу» привів до нас солідну команду спеціалістів із Києва та Москви. Нам оголосили, що віднині «Собор» стає структурним підрозділом «інтерпайпівського» холдингу...

Передусім гості здійснили на всіх наших підприємствах ретельну перевірку. Її результати для мене досі — «таємна інформація». Але директор рекламного агентства «Собор» після спілкування з перевіряльниками покійно і без узгодження з іншими засновниками передав усі

свої повноваження «виконавчому директорові». Реальний директор відтоді підписує лише ті документи, що їх дозволяє підписати «виконавчий»!

Фактичним керівником «Собору» став диригент Д. Логвин, за сумісництвом завідувач ще й громадської приймальні народного депутата В. Пінчука. Створилася ситуація, коли журналістові кажуть: або ти робиш те, що я наказую, або... іди під три чорти! Дехто пішов. Але всі, хто залишився, змушені були догідливо підкорятися, бо зарплата співробітників складається з двох частин. Гарантовану — у розмірі мінімальної, установленної парламентом, отримують усі. Друга частина — «преміальна» — значно більша за основну, але будь-якої миті може бути зменшена або зовсім знята, якщо хтось не догодив «виконавчому директорові». Жодними документами така форма оплати праці не обумовлена. Але вона дає змогу Логвину втручатися у творчий процес, скасовувати розпорядження головного редактора, пра-

вити журналістські матеріали, звільняти, розпоряджатися ефірним часом.

Правда, він запевняє, що все узгоджує «особисто з Віктором Михайловичем». Не знаю. Мене від спілкування з Пінчуком відгородили залізною завісою. Мало того — мені від'єднали робочі телефони й відрізали доступ до Інтернету... Мабуть, мене ізольовано для того, щоб зберегти за паном Пінчуком можливість заявити, у разі чого, що він «абсолютно не в курсі».

Це неправда. Жодний помічник не ризикне без погодження з начальником робити те, що відбувається останні півроку в нас.

Сьогодні на контрольованому каналі запроваджено шонайжорсткішу цензуру. Є партії, які заборонено навіть згадувати в інформаційних випусках. Про інші можна казати, як що вони... заплащать. Причому нормальним явищем стала прихована реклама, завуальована під інформаційний сюжет. Називається це «кеш» і коштує майже три тисячі гривень за хвилину. До речі, в перекладі з англійської «кеш» — «готівка». Куди і яким обсягом вона йде, ніхто не знає. Без оплати йдуть лише сюжети на замовлення про депутата Пінчука та його «Трудову Україну». А новоспечені «редактори» не стомлюються повторювати, що Віктор Михайлович фінансує холдинг, а отже, має право замовляти музику.

Це сумнівно. Досить проаналізувати зі звичайним калькулятором розцінки на рекламу, щоб з'ясувати: один тільки телеканал, без урахування радіокомпаній та інших дочірніх підприємств, може давати за рік понад три мільйони доларів доходу! Але платежі за рекламу тепер переказують тільки до новоспеченого «Інтерпайпом» рекламного агентства «Арт-пайп» (Мистецтву — труба!.. чи я неправильно перекладаю?). І нікому із журналістів не годиться знати, скільки заробляють їх ЗМІ на рекламі.

«Нічого не заробляють», — стверджують «редактори».

Ось кілька рахунків. Один із них виписано диригентові Логвину, який замовив рекламу свого концерту майже на п'ять тисяч гривень. А впоперек цього рахунку виконавчий дирек-

тор Логвин великодушно накреслив: «Без оплати»...

Іще один рахунок, але вже з резолюцією згаданого вище Константиновського, дозволяє без оплати відпрацювати рекламу (політичну, між іншим!) одному відомому панові — на двадцять п'ять тисяч гривень.

Третій рахунок позбавляє зайвих витрат одного із засновників «Інтерпайпу» пана Дементієнка — тут, щоправда, і цифра неабияка — уже п'ятдесят дві з гаком тисячі...

І це тільки за один тиждень!

То хто кому спонсор?

Журналістам брешуть, коли кажуть, що вони мають роботу тільки завдяки меценатам від політики. Але ця брехня дає змогу перетворювати на рабів моїх побратимів по перу — тих, хто своєю повсякденною працею створює газети, журнали, телеканали та радіостанції. Рейтинг будь-якого засобу масової інформації залежить передусім від його співробітників. І що вища популярність того чи того ЗМІ, то вищий ступінь довіри до нього з боку читачів, глядачів і слухачів. Саме довіра людей — потенційних виборців — змушує псевдополітиків шукати і знаходити важелі управління популярними засобами масової інформації для задоволення власних амбіцій...

Розповідаю про це не тільки для того, щоб показати, як із журналістів роблять рабів. Мені здається, що описане вище відбувається не тільки в нас. І сотні молодих колег, котрі тільки-но розпочинають свою професійну біографію, змушені працювати на товстосумів від політики, не замислюючи про те, куди приведе суспільство такий метод реалізації «законодавчого забезпечення принципу свободи слова». Їм забороняють про це думати «журналісти в законі» на кшталт логвинів і константиновських...

Я спробую в судовому порядку відстояти своє право займатися професійною діяльністю у створених за моєї безпосередньої участі засобах масової інформації. Хоча не дуже переконаний, що в мене вийде... Сумніваюся через те, що відставний міліцейський чин Константиновський вхожий до кабінетів керівників найвищого рангу... Я вже не кажу про двері, що відчиняються перед Пінчуком.

Ось тому вони й «замовляють музику». Ось тому мене й усунули від виконання професійних обов'язків, а коли спробував протестувати — почали оголошувати догану за доганою, погрожуючи звільнити «за порушення трудової дисципліни»...

Не вийшло. Звернення до суду змусило моїх опонентів скасувати всі догани, не чекаючи судового розгляду. Проте через два тижні вони вигнали «скорочення штатів»... Що буде далі?

Не знаю. Про всяк випадок повідомляю, що не збираюся кінчати життя самогубством, не маю знайомих серед карних злочинців і наркоманів, та й на здоров'я не скаржуся...

Я хочу спокійно жити і чесно заробляти свій шматок хліба. І боротися за свої права. Але...

Перед тим, як розіслати цей матеріал по редакціях, я показав його одному давньому другу — колишньому офіцеру «компетентних органів», який свою заяву про відставку кілька років тому супроводив відомою цитатою з класики: «Служить бы рад, прислуживаться тошно...»

Отож, уважно прочитавши мої одкровення, друг тяжко зітхнув і сумно сказав: «Ну що ж, чекай тепер хлопчиків з бейсбольними битками...» А потім уважно подивився мені в очі і запропонував: «А може, не варто цього друкувати? Адже сам пишеш, що Пінчук допоміг видертися з боргової ями...»

— А як ти гадаєш, чому ми опинилися в борговій ямі? — запитав я в друга.

Він нічого не відповів...

Володимир СФРЕМОВ,
журналіст.

Дніпропетровськ.

Національна ідея не спрацювала

Чи стане еліта України українською?

Ця рубрика започатковує серію цікавих, на нашу думку, і гострих поглядів на актуальні питання суспільно-політичного життя. Якщо вам гості рубрики здаватимуться не цікавими або ви не погоджуєтесь з їхнім поглядами, оскільки про це знаєте більше, глибше і краще, ви можете прислати до дискусії. Коло запропонованих тем для обговорення досить широке: чи є в Україні українська еліта; що, власне, є національною ідеєю, з приводу якої так довго сперечаються і навіть доходять висновку, що вона не спрацювала, хоча, що саме не спрацювало, не відомо. Чи потрібен Україні кумир? Хто має ним стати з нині суціль політиків, аби заради цієї особи порушувати біблійний принцип «не сотвори собі кумира». То між ким чи між чим маємо обирати собі надію на достойне майбутнє? Україна і Схід: як нам обійти трі-

щину, викликану звинуваченнями у тероризмі великої частини мусульманського світу?..

Тем багато. Але їх стане, без сумніву, набагато більше, якщо ви запропонуєте свою. Пам'ятайте: мікрофон для гостя може стати і вашою трибуною. Якщо, звісно, не доведеться його вимикати, про що ми чесно попереджаємо у зв'язку з порушенням християнських заповідей і Конституції України. Бо навіть свобода слова, яку обстоюють журналісти «Голосу України», не обійде межі в одвічних моральних принципах: не убий, не вкради, не розпали національну чи релігійну ворожнечу і не замажися на святе — незалежність Української держави.

Отже, вмикаймо мікрофон. Ведуча рубрики Людмила Коханець.

Мікрофон для гостя

Ігор Лосєв, кандидат філософських наук, народився 1955 року в Севастополі у родині військовослужбовця. Закінчив філософський факультет Київського державного університету, викладав у вузах Севастополя та Києва. Один із засновників християнсько-демократичного руху в Україні. З 1994 по 1998 рр. депутат Київської міської ради. Постійний автор журналів «Сучасник», «Українська культура», «Президент», газети «Флот України». Викладає історію української та зарубіжної культури в Києво-Могилянській академії.

Шлях від Севастополя, що, як відомо, має поширений у певних колах імідж «города русської слави», до нинішнього філософського світогляду і життєвої позиції з чітким національним акцентом пояснює просто: генами, які спрацювали по материнській лінії і забезпечили українське виховання; схильністю до самостійного осмислення проблем; кепською звичкою з усього мати власну думку. І зрештою, сповіданням епікурівського принципу: «Нечестивий не той, хто не визнає богів натовпу, а той, хто приєднується до думки натовпу про богів».



Доведеться розпочати з банальності: провідна роль в управлінні соціальними і економічними процесами в будь-якій державі належить групі людей, яких допущено до прийняття чи до вирішального впливу на прийняття доленосних для суспільства рішень. Звичайно, ця група людей не може за власною сваволею такі соціально-економічні процеси ініціювати чи припиняти. Але вона покликана диригувати ними. Уявіть собі, що буває, коли оркестр, зібраний з непоганих музик, має невдалого диригента. Напевно, те саме відбувається сьогодні у нас...

Рівень життя і місце країни у світовому співтоваристві значною мірою визначаються якістю керівної еліти. Що ми маємо сказати про нашу еліту, що ми знаємо про неї? У кожного є й свої повсякденні спостереження за обличчями, що миготять на екранах, однак соціологи, які частують нас опитуваннями геть про усе, мовчать про те, що являє собою наша керівна еліта, які її смаки, культурні уподобання, мовні пріоритети, інтелектуальні інтереси, національна самоідентифікація.

Проте відповісти на ці запитання можна й без соціологів, трохи знаючи історію нашої країни. Протягом останніх трьох століть, за винятком Західної України та вузького кола тих, кого називали і називають «професіональними українцями» (викладачі української мови та літератури, історії, письменники, журналісти українськомовних видань), абсолютна більшість представників соціальної верхівки в Україні виховувалися майже виключно на російських культурних зразках.

Навіть якщо наш елітарій і розмовляє українською в офіційній обстановці, він практично ніколи не прочитає українських класиків, бо їх не знає, але легко й невимуснено згадає Пушкіна, Салтикова-Щедріна, Толстого. Коли два роки тому в Росії на честь 200-річчя з дня народження О. Пушкіна вся країна з екрана цитувала пушкінські рядки, то в цьому могла б узяти участь переважна частина нашої еліти і, можливо, де в чому навіть випередила б росіян. Проте якби щось аналогічне відбувалось в Україні на честь Шевченка, Франка, Лесі Українки, то результати були б для еліти України та й для нас усіх (бо вони ж наша така еліта!) жалюгідні й ганебні. Наш елітарій існує у просторі російської культури, мислить її образами і поняттями, українське для нього, у кращому разі, етнографічний антураж, місцева оригінальність. Але то ще не найгірші представники еліти України, чимало є таких, що й на такому рівні не сприймають українське, і навіть якщо ставлять до нього без яскраво вираженої ворожості, то воно для них — «Terra incognita».

Слід, безперечно, додати, що йдеться не лише про специфіку виховання та освіти у радянській Україні, а й про об'єктивне становище, наприклад, ділової еліти у нинішній Україні. Ця еліта за своїм реаль-

ним економічним статусом — переважно компрадорська, яка нагромадила свої капітали на спекуляціях російськими енергоносіями та часто демпінговому збуті української сировини й сільгосппродуктів до тієї ж таки Росії. Ця частина ділової еліти зацікавлена у збереженні тієї схеми російсько-українських економічних відносин, що склалася, хоча її важко назвати нормальною. У цій схемі вони виступають своєрідними посередниками між тубільними виробниками і колишньою метрополією, і ця недосконала, часом потворна, економічна схема, компрадорська і неоколоніальна, є джерелом їхнього добробуту і високого соціального статусу.

Саме вони зі своїх надприбутків засновують численні російськомовні видання в Україні, підтримують російські культурні проекти і є такими собі «дистриб'ютерами» російської культури в Україні, геть не звертаючи уваги, що українська культура у себе вдома перебуває у значно гіршому від російської становищі і що порядній людині варто допомагати тому, кому важче. Безперечно, в цьому проявляються й особисті симпатії та уподобання людей, «зачарованих на схід», які абсолютно духовно залежні від російської культури за практично цілковитою відсутністю якоїсь причетності до українського культурного ґрунту. Тілом і матеріальними інтересами вони перебувають в Україні, а душею, розумом і духовними інтересами — в Росії. І такі люди мають будувати українську державу, націю і культуру. Абсурд і парадокс!

Коли ми кажемо про національну ідею, то йдеться про те, що вона має спрацювати насамперед у середовищі еліти нації, яка покликана виступати своєрідним локомотивом перетворень у країні. І коли Леонід Кучма у перший період його перебування на посаді Президента сказав, що національна ідея не спрацювала, то чи не мав він на увазі саме цей прошарок «капітанів» української економіки? Саме поміж них вона не спрацювала, та й чи могла спрацювати?

Коли порівняти, перефразовуючи Шевченка, «нашу, не свою» еліту з польською та російською, то навряд чи вони великою мірою переважають еліту України у моральному плані, але помітно переважають в інстинктивному розумінні і відчутті національних інтересів. На відміну від наших «уродзонних» і не дуже «уродзонних» магнатів, олігархів та великих начальників, які часто віднаходять для себе тільки обмежений вибір, ким їм бути: «грязью Москви» чи «варшавським сміттям», забуваючи про, здавалось б, природний український вибір, для російської та польської еліти національні інтереси — то не порожній звук. І це абсолютно зрозуміло, бо російська та польська верхівка зростали на ґрунті власної культури і ніколи не вважатимуть культуру сусіднього народу своєю рідною, а кращою від рідної й поготові. Маячня на

Як відомо, Йосиф Сталін називав себе представником російської культури. Чи є в Україні представники української культури?

кшталт передвиборного гасла СЛОНа (Соціально-Ліберальне об'єднання) на парламентських виборах 1998 року: «Україні — російську культуру», — могла народитися лише у нас. Уявіть собі польських політиків (будь-якого етнічного походження), які вийшли б на вибори з гаслом: «Польщі — чеську культуру!» А у нас на цій маячній майже один відсоток голосів узяли... Цей заклик СЛОНа є культурно-політичним діагнозом значної частини еліти України.

А якщо казати про еліту наукову, хуждожню, то тут провідні позиції ще й досі належать людям, які за часів СРСР виконували функції спец-українців. В інших радянських республіках то були спец-єстонці, спец-туркмени, спец-грузини. Їхнім головним завданням було виступати на всесоюзних та міжнародних форумах від імені народу відповідної республіки, демонструючи, як квітне вона під життєдайним сонцем комуністичних ідей. Але не менш важливим завданням була запекла боротьба проти відповідного націоналізму. В СРСР зі спец-євреїв було сформовано так званий «Антисіоністський комітет», котрий у колах ліберального євреїства влучно назвали «Антисемітським комітетом».

Цінність спец-українців полягала для союзного центру насамперед у їх документально підтверджуваний етнічний приналежності до українського народу, що надавало можливості завжди мати «під рукою» «одностайну думку» всіх радянських українців. То була радянська еліта для України.

Отже, чим у національно-культурному сенсі є нинішня еліта України — невдалою копією російської, це російська еліта № 2, її провінційне видання? І чи не є її головною ознакою відсутність українського культурного і духовного ґрунту під ногами? Саме цей специфічний характер керівної еліти України значною мірою пояснює, чому так мляво йдуть реформи, чому гальмується національне духовне відродження, чому зраджуються національні інтереси у зовнішній політиці та у всьляких «співпрацях», що часто-густо є евфемізмом капітуланства.

Наскільки українською (не за кров'ю, не за написом в анкетах, не за етнічним походженням) за своїми переконаннями і почуттями, за своїми смаками і культурними тягіннями, за духом своїм є нинішня еліта України, що має бути зразком для мільйонів простого люду? Це критично важливе питання для всього нашого майбуття...

У 1991 році більшість депутатів Верховної Ради проголосувала за незалежність не через велику любов до України. Просто вони визначились з огляду на власний інтерес. Визначились адміністративно і політично, але не національно і культурно.

Усі ми, громадяни України, дуже різні, але саме ставлення до української мови і культури як до свого (незалежно від нашого походження, незалежно від того, якій мові ми віддаємо перевагу в побуті) робить нас усіх громадянами однієї держави, членами однієї нації, робить нас народом, а нашу різноетнічну еліту — українською.

Жалюгідне становище української мови та культури в Українській державі має бути проблемою і боєм не лише етнічних українців, а й кожного, хто вважає себе патріотом України. Бо українська мова і культура — не лише мова і культура етнічних українців, а й наш спільний гімн, герб і прапор, наш знак у світі.

Не можна бути політично і економічно незалежною державою, не будучи незалежним духовно і культурно, не маючи еліти, яка міцно стоїть на рідному культурному ґрунті.

ІГОР ЛОСЄВ, кандидат філософських наук, доцент кафедри культурології Києво-Могилянської академії.

СУСПІЛЬСТВО



Офіційно

Заява фракції Народного Руху України

Енергетична безпека — одна з головних складових національної безпеки нашої держави. Тим часом найбільше кримінальних проявів припадає на паливно-енергетичну сферу економіки — близько 30% обороту тут перебуває в «тіні».

За визначенням галузевих спеціалістів, працівників правоохоронних органів, існування тіньового сектору в енергетиці викликане не тільки монополізацією енергетичних джерел, корупцією, недосконалістю правової бази, а й відсутністю структурних змін, технічного і технологічного переоснащення галузі, залученням інвестицій без належного виконання конкурсних засад.

Створення реальних умов для переходу економіки та енергетики, зокрема на інноваційну модель розвитку є невідкладним. Виробництво дешевої електроенергії, використання газових турбін і парогазових установок конструкції Миколаївського науково-виробничого підприємства «Машпроект» має стати стратегічним державним пріоритетом. Завдяки розробкам миколаївських учених Україна входить до першої п'ятірки держав—виробників газових турбін і на їх основі парогазових установок — генераторів тепла та електроенергії з коефіцієнтом корисної дії 50% і вище.

На відміну від США, Росії, Канади, багатьох європейських країн, Україна майже не використовує газотурбінні технології, а парогазові установки не має жодної. І це за наявності наукових та технічних можливостей виробництва таких агрегатів, які відповідають кращим світовим аналогам, а за деякими показниками перевищують аналогічні двигуни та установки провідних іноземних фірм.

З метою вдосконалення наукових та технологічних розробок, впровадження у виробництво газових турбін та парогазових установок, відповідно до угоди між урядами України та Російської Федерації від 16 грудня 1992 року «Про спільне виробництво парогазових установок для теплових електростанцій» почалося спорудження пілотної парогазової установи в селищі Каборга Миколаївської області.

Згідно з міжвідомчою угодою від 1 квітня 1993 року Міністерство енергетики взяло на себе зобов'язання побудувати парогазову електростанцію.

У 1994 році за державні та власні кошти збудовано на випробувальному комплексі унікальний бокс — споруду дослідної промислової електростанції. На сьогодні профінансовано і освоєно близько 85% загальної обсягу робіт для пуску в експлуатацію першої черги електростанції.

Проект став складовою програми «Україна-2010» у частині «Спорудження в 2000 році комплексу для випробування дослідних, головних та серійних газотурбогенераторів як основи парогазових енергетичних установок ПГУ-325, які мають конкурентні переваги на зовнішньому і внутрішньому ринках».

За дев'ять років стан теплової енергетики України досяг критичної зношеності, зросли витрати пального, не використовуються альтернативні джерела пального та нетрадиційні види генерації. А на створення сучасної високоефективної енергетики, що забезпечить розвиток усіх галузей господарства, немає коштів.

На чергове звернення до уряду про фінансування з державного бюджету добудови дослідно-промислової електростанції науково-виробничого підприємства «Машпроект» фракція Народного Руху України вкотре отримала негативну відповідь.

Урядові декларації про завершення у 2000—2001 роках структурної перебудови енергетики, поліпшення забезпечення України енергоносіями, диверсифікації постачання та зменшення залежності від монопольного імпорту енергоносіїв, будівництво нових та реконструкцію діючих електростанцій залишаються деклараціями, а всепоглинаюча енергетична залежність України від Російської Федерації — наростає.

Управлінське чиновництво своїми діями демонструє некомпетентність та байдужість до державних інтересів. Така безвідповідальність — на руку казнокрадам, антидержавним силам, втягує Україну в залежність від іноземного, насамперед російського, капіталу.

Ми довели до критичного стану об'єкти енергетичної галузі. Тепер черга дійшла і до державних підприємств «Машпроект» та «Зоря», які наполегливо домагаються приватизувати. Тим самим ми можемо позбутися державного контролю за вітчизняними новітніми технологіями, втратити провідні позиції у цій галузі.

За наслідками такого сценарію Україну чекають економічні втрати, деградована енергетика і залежна економіка.

Виходячи з цього, фракція Народного Руху України наполягає на виконанні постанови Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2001 р. за № 358 «Про фінансування добудови дослідно-промислової електростанції науково-виробничого підприємства «Машпроект» і в повному обсязі виділити кошти з державного бюджету на завершення будівництва і введення в експлуатацію пілотної парогазової електростанції в селищі Каборга Миколаївської області.

З цією метою у Державному бюджеті 2002 року уряд має передбачити фінансування сумою 12 млн. грн. на реалізацію проекту та створення нових газотурбінних двигунів потужністю від 60 до 160 МВт і на їх основі парогазових установок потужністю до 500 МВт як першої в Україні електростанції з найсучаснішими техніко-економічними параметрами, що перевищують існуючі світові аналоги.

Голова фракції Народного Руху України Геннадій УДОВЕНКО.

14 жовтня 1943 року
Запоріжжя визволили
від гітлерівців

А скільки квітів прикрасить місто в чотирнадцятий день жовтня! Усі осінні квіти, що розцвіли на білих згарищах, де фашистський чобіт не зміг витоптати життя, врятоване нашим солдатам.

Усі квіти, що їх юнаки довосної пори не встигли принести на перші побачення.

Усі квіти, що їх визволене місто не змогло кинути того, 1943-го, на «тридцятьчетвірки», які вступили першими у бій...

Нещодавно моя юна сусідка спитала: «Дядьку Сашо, а як намалювати день визволення Запоріжжя?» «Подумай сама», — відповів я їй. І незабаром вона показала малюнок, на якому сонце розпускається яскраво-червоною казковою квіткою.

Я сказав дівчинці: «Подумай сама», — бо, коли уявляю той жовтневий день, не тільки квіти і сонце пригадую...

...Над чорною землею стирчить димар — усе, що залишилося від хати. Поряд з напівзруйнованою пічню, тулячися до закопченої цегли, сидить хлопчик років семи. Один у порожньому просторі, як самотній димар: напевно, пам'ять про зимові холоди притискує його спину до цегли, що не гріє. Він сидить і щось черкає паличкою по спеченому земному згарищу.

Мені здається, я знаю цього хлопчика!.. Що це він там малює? На землі зображено дивну горбату напівсферу.

«Як осінь минула», — чую я з посивілої від попелу далечини відповідь. «Це — хліб. Мама завжди восени пироги пекла з яблуками...»

Для мого знайомого той жовтневий день не був розквітлою казковою квіткою сонця. Осінь жила в його голодній змученій пам'яті мрією про коровай. Смак і форма пирога були лише спогадом.

Я не випадково заговорив про дітей. Для запоріжців 14 жовтня — це свято, сльози, радість, квіти, наша пам'ять. Адже діти — це все разом і щоденне свято, і сподівання, і кохання, її вершина.

Яким він став, той маленький художник в облізлій вушанці, що падала на очі та заважала йому малювати прихід осені? Для мене він дуже схожий на Григорія ВИННИЧЕНКА, з яким я познайомився, коли працював у ВАТ

«Мотор-Січ». Тоді саме Григорій Дмитрович і розповів мені цю історію.

У 43-му йому теж було неповних сім років. У визволеному від гітлерівців селі Василькове Вільнянського району, де народився Григорій Дмитрович, було розквартировано танкову роту. Десять «тридцятьчетвірок» та танкетка. Чекали на підкріплення, готувалися до штурму Запоріжжя. Незабаром півторатонка привезла в село поповнення. Серед новобранців були й два брати — Євген та Микита ПШЕНИЧНІ.

— Микиту я добре запам'ятав, — розповідав Григорій Дмитрович. — Стрілець-радист... Зв'язок у селі прокладав, нас, хлопчаків, які бігали за ним, усе галетами пригощав. Мати земляком його називала...

Біля нашої хати квітли троянди. Милувався він трояндами. Вже коли роту підняли по тривозі, пробігаючи, зірвав одну з них і, поки ми бачили, махав нам цією трояндою з танка, що йшов у бій...

А 14 жовтня до села прийшли два обгорілі бійці — Євген супроводжував пораненого. Ні, не Микиту. Я боявся спитати про Микиту... «Пряме влучення в башту», — відповів Євген уже німе запитання в очах матері. «Башта відлетіла на десяток метрів... Ми з механіком-водієм витягли Микиту через нижній люк. На руках у мене і помер...»

Стрільця-радиста вони тягли тоді з однією гарячковою думкою: встигнути! А танк уже горів. От-от мав вибухнути. І перед вибухом він тремтів, як звір перед смертельним стрибком, і кожен відчував, що назріває вибух боеукладки. В голові та в серці, і в крові калатало: тільки встигнути б! Устигнути! Устигнути і більше — нічого! Встигли... Вибух... Але він уже не страшний.

Ось — їхній стрілець-радист. Палає вогонь — аж до неба! Дим тягнеться, дим здіймається — до неба. Дрижить земля, дрижить і охає, стогне, змагає від горя, її ранять вибухи. А танки мчать у бій! І автоматники біжать в атаку. Біжать і падають... І чийсь гарячий шепіт, заглушаючи всі звуки бою, в безпам'ятті твердить: «Уперед, хлопці!.. Вперед, хлопці, на ворога!» І танки — швидкі «тридцятьчетвірки» — несуться в бій. Через вогонь і дим несуться. «Вперед, хлопці! Вперед, хлопці, на ворога!». Останні слова стрільця-радиста...

— Я часто повертаюся у той жовтневий день 1943-го, — каже мені Григорій Дмитрович. — Мати називала Микиту земляком, а звідки він родом, невідомо. Не знаю, де могила танкіста. А чи знають про це рідні Микити?

Пошуки привели Григорія Дмитровича до краєзнавчого музею Вільнянська. Тоді вони разом з директором музею Іваном ВОРОБИЙОВИМ передивилися все, що стосувалося 43-го. Увагу привернули документи, які розповідають про розвідку боєм 11 жовтня, що її танкова рота 224-ї стрілецької дивізії провела з боку «Запоріжсталі».

Рота йшла похідною колоною, і її майже всю було розстріляно гітлерівцями на першій лінії їхньої оборони неподалік селища Запоріжжя-Ліве. Серед загиблих у документах був і стрілець-радист ПШЕНИЧНИЙ. Щоправда, був лише з ініціалами М. П. Однак Григорій Дмитрович був переконаний, що це — він, їхній Микита. Пряме влучення в башту... Про це і Євген розповідав...

— А знаєте, мені здається, що башта танка Пшеничних стоїть біля «Запоріжсталі», на території ПТУ № 35, — якось висловив своє припущення Григорій Дмитрович. — Саму «тридцятьчетвірку» переплавили, а ось її башту, пробиту снарядом, сталевари вирішили зберегти для пам'ятника. От тільки я не знаю, хто був механіком-водієм у Пшеничних... Річ у тім, що недавно в Запоріжжі побував москвич Юрій Вікторович КУДРЯВЦЕВ — механік-водій «Т-



34», учасник боїв за наше місто. Юрій Вікторович стверджує, що башта на постаменті на подвір'ї ПТУ № 35 з танка їхнього екіпажу. Кудрявцев запам'ятав її номер. У місцевій газеті я читав його спогади про ту розвідку боєм. До речі, в тому бою їхній танк теж було підбито прямим влученням у башту, що потім відлетіла на декілька метрів. Чи не один це був екіпаж?.. Прикро, не вдалося мені зустрітися з Юрієм Вікторовичем. А на мої кілька листів до нього відповіді я не одержав...

Пошуки тривали. До різних архівів звертався Григорій Дмитрович. І ось одного разу з Подільська йому відповіли, що ім'я та по батькові полеглого в бою стрільця-радиста Пшеничного — справді Микита Пантелеймонович.

Це й був їхній Микита. Призвали його на Дніпропетровщині із села Мажиричі Павлоградського району. Похований у братській могилі в селі Богатирьове Вільнянського району Запорізької області. Винниченко відразу написав до Мажирич. Незабаром одержав відповідь: «Це наш батько!». Надіслав РДА м. Києва 25 грудня 2000 року за адресою: м. Київ, вул. Червоноармійська, 57/3, повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії кредиторів приймаються протягом 2-х місяців.

Претензії кредиторів приймаються протягом 2-х місяців.

ні до чого не призвели. Ймовірно через те, що загиблих у тому бою танкістів привезли спочатку до села Грушівки, звідки рота починала розвідку боєм, а поховали їх у селі Богатирьове.

Григорій Дмитрович став близькою людиною для дітей Микити Пантелеймоновича. Зазвичай двічі на рік — на 9 травня та 14 жовтня — вони приїздили до Запоріжжя. Їхали до батька... Там 175 воїнів... Довгий такий список... На металевій плиті вигравіювано і його прізвище — Микита Пантелеймонович Пшеничний. А навколо братської могили — троянди. Багато троянд...

Можливо, Пшеничні приїдуть до свого батька і цього року. Ось тільки не зможе їх зустріти Григорій Дмитрович. «Немає вже нашого Григорія Дмитровича серед нас...», — повідомили мені нещодавно його колеги по роботі.

...Кружляє за вікном золоте листя. Моїй юній сусідці подобається збирати його в букети. Ось, чую, бринить її сміх на подвір'ї. Розпочала з подружками гру. Вони веселі та щасливі. Бо є мир, мама, ігри, є 14 жовтня — день, який для запоріжців назавжди пов'язаний зі словом ВИЗВОЛЕННЯ. Як гімн цьому дню лунає сьогодні дитячий сміх, на честь свята розцвітають казкові квіти на дитячих малюнках.

Олександр АБЛИЦОВ.
Запорізька область.
Фото Бориса ДВОРНОГО.

Оголошення

Хозяйственным судом Донецкой области (г. Донецк, ул. Артема, 157) возбуждено дело № 33/123 о банкротстве Коллективного производственного предприятия «Пищевкусовая фабрика» (84293, г. Дружковка Донецкой облсти, пос. Алексеево-Дружковка, ул. Ильича, 117, р/с 2600598041 в Укрсцбанке г. Дружковка, МФО 334679, код ОКПО 00376171. Распорядителем имущества назначен Шунькин Ю. В., лицензия № 061 (адрес: г. Донецк, пр-т Мира, 8, офис № 222).

Товариство з обмеженою відповідальністю «Торгово-промислове підприємство «Укравтомат», ідентифікаційний код 31307876, зареєстроване Дніпровською РДА м. Києва 11 січня 2001 року за адресою: м. Київ, проспект Визволителів, 1, повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії кредиторів приймаються протягом 2-х місяців.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Еквівалент-фінанс», ідентифікаційний код 30859770, зареєстроване Печерською РДА м. Києва 27 квітня 2000 року за адресою: м. Київ, вул. Підвисоцького, 16 повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії кредиторів приймаються протягом 2-х місяців.

Ліквідаційна комісія КСП ім. «Чкалова» Веселівського району повідомляє, що конкурс по реалізації майна відбудеться 17 жовтня 2001 року о 10 годині за адресою: м. Гуляйполе, вул. Спартаківська, 92.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Торговий дім «Квазар-трейд», ідентифікаційний код 31240430, зареєстроване Московською РДА м. Києва 25 грудня 2000 року за адресою: м. Київ, вул. Червоноармійська, 57/3, повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії кредиторів приймаються протягом 2-х місяців.

ЗАТ «Укрспецінвест» (ЗКПО 30909171) повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом 2-х місяців з дати виходу об'яви за адресою: 01011, м. Київ, пров. Панааса Мирного,5, 4 поверх.

ТОВ «Літаючий дракон» ідентифікаційний код 31403150, зареєстроване Ленінградською районною державною адміністрацією м. Києва 5 березня 2001 року за № 6872, повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом місяця з моменту опублікування цього оголошення, за адресою: м. Київ-148, вул. Героїв Космосу, 26.

Звіт про прибутки та збитки АКБ «Донкредитінвест» за 3 квартал 2001 р.				Балансовий звіт АКБ «Донкредитінвест» станом на 01 жовтня 2001 року			
тис. грн. Рядок	Найменування статті	01.07.2001 р.	01.10.2001 р.	Рядок	Найменування статті	01.07.2001 р.	01.10.2001 р.
1.1	Процентний дохід	4359	7258	1	Активи		
1.2	Процентні витрати	-90	-205	2	Кошти та залишки в НБУ	7803	16492
1	Чистий процентний дохід	-4269	7053	7	Казначейські та інші цінні папери, що рефінансуються НБУ, та цінні папери, довгострокові вкладення до асоційованих компаній і дочірніх установ		
2.1	Комісійний дохід	6572	10442	8	Основні засоби та нематеріальні активи	6854	21309
2.2	Комісійні витрати	-1353	-1885	9	Чисті нерезалізовані доходи від похідних фінансових інструментів		
2	Чистий комісійний дохід	5219	8557	10	Нараховані доходи до отримання	551	217
3	Дивідендний дохід			11	Інші активи	575	768
4	Чистий торговельний дохід	-454	-544	12	Усього активів	67050	101214
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів			13	Зобов'язання		
6	Прибуток від довгострокових вкладень в асоційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій			14	Кошти банків	15000	11000
7	Інший операційний дохід			15	Кошти клієнтів	5240	10286
8	Операційний дохід	9034	15067	16	Інші депозити	9212	27687
9	Загальноадміністративні витрати	-3723	-6191	17	Боргові цінні папери емітовані банком		
10	Витрати на персонал	-241	-403	18	Чисті нерезалізовані витрати від похідних фінансових інструментів	55	38
11	Прибуток від операцій	5070	8473	19	Нараховані витрати до сплати	406	696
12	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	-3640	-5398	20	Інші зобов'язання	29913	49707
13	Прибуток до оподаткування	1430	3075	21	Власний капітал	33406	35384
14	Податок на прибуток	-272	-805	22	Статутний капітал		
15	Прибуток після оподаткування	1158	2270	23	Капіталізовані дивіденди	-4	-139
16	Непередбачені доходи/витрати			24	Акції, що викуплені в акціонерів		
17	Чистий прибуток/збиток банку	1158	2270	25	Емісійні різниці	598	598
3	Кошти в інших банках	34128	40804	26	Резерви		
4	Цінні папери на продаж			27	Переоцінка основних засобів і нематеріальних активів	3136	2270
5	Кредити та заборгованість клієнтів	17139	21624	28	Нерозподілений прибуток	37137	51507
6	Інвестиційні цінні папери			29	Усього власного капіталу	67050	101214
					Усього пасивів		
					Голова Правління		В. І. Славінський
					Головний бухгалтер		Н. І. Монастирна



Німців боятися — у футбол не грати...



Ми вже ознайомили вас з реакцією німецької сторони на майбутні матчі з нашою збірною в плей-оф, як кажуть, по гарячих слідах. Утім, у нормальних людей заява пересічного тренера Німецького футбольного союзу, батька відомого грав-

ця Матіаса Заммера — Клауса, викликала скептичну посмішку. Та Бог з ним, із тим паном Клаусом. Набагато цікавіше, гадаю, якої думки про наступний двобій 10 листопада в Києві та 14 листопада в Дортмунді люди справді авторитетні.

Перший із них — знаменитий Франц Беккенбауер — президент мюнхенської «Баварії», колишній тренер національної збірної, яка під його орудою виграла чемпіонат світу 1990 року. Він вважає, що шанси обох суперників однакові, а нинішній збірний його країни вкрай бракує талантів. «Український футбол на такому самому рівні, що й у Німеччині», — підкреслив «кайзер» Франц.

Нинішній наставник бундестім Руді Феллер також не в захопленні від дій підопічних. Боляче ятрать його душу ганебна поразка від англійців (1:5) удома, нічия з фіннами (0:0) на своєму полі, що не дало змоги німецьким футболістам напряму потрапити до Кореї/Японії-2002.

— Матчі з українцями, — зауважив бундестренер, — матимуть кубковий характер. Збірну України знаю як команду досвідчену й сильну. У неї — солідний досвід виступів на світовому та європейському рівнях. А її лідер, супернападаючий Андрій Шевченко не потребує додаткових характеристик. Лише велика сила волі й міцні нерви зможуть нам допомогти здолати цього солідного суперника.

Можна навіть не сумніватися, що німці готуватимуться до серйозного випробування ретельно й сумлінно.

А що в нашому таборі? Робота, як кажуть, уже почалася. Цього тижня у прес-центрі палацу «Україна» з журналістами зустрічався президент ФФУ Григорій Суркіс.

— **Що скажете про нинішню збірну Німеччини?**

— Німці, як і ми, мають кадрові проблеми. Травмовані Шолль, Йеремис, Янкер. Ці гравці мають за місяць відновитися. Але є ще одна деталь. Не маючи достатньої кількості молодих талантів, німці роблять ставку на ветеранів. А в тих найкращі часи — позаду. Отже, наші проблеми та німецькі — одного гатунку. Ми, як і суперник, не маємо широкого вибору виконавців. Але перед випробуванням плей-оф залучатимемо до команди нові імена — про це йшлося на останньому засіданні президії ФФУ. Поки що не конкретизуватиму, кого маю на увазі.

— **Коли українська команда збереться в Кончі-Заспі?**

— За п'ять днів до матчу (згідно з регламентом ФІФА) клуби зобов'язані відпустити гравців до національних команд. Отже, робота розпочнеться 5 листопада.

— **Яку роль відіграють преміальні в успішному подоланні німецького бар'єра?**

— Преміальні, на мою думку, — остання серед складових успіху. Попередні відбіркові цикли засвідчили, що преміальні не мають жодного значення. Матеріальна мотивація супроводжує наших футболістів на всій турнірній дистанції. Необхідно лише професіонально відпрацьовувати свій хліб. У гравців не менше бажання, ніж у нас, потрапити на світовий футбольний форум. За свою



роботу вони неодмінно одержать винагороду, яка обчислюється багатьма нулями. Поляки, вже здобувши путівку до Японії та Кореї, отримали менші преміальні, ніж ті, що чекають на українську збірну в разі загальної перемоги.

— **Чи може підсумок двобою проти німців спричинити зміну головного тренера національної команди?**

— Визначальним стане моє резюме як президента ФФУ. Шкодюю, що свого часу Валерій Павлович Пустовойтенко переконував мене в доцільності поєднання Валерієм Лобановським посад головного тренера київського «Динамо» та збірної України. Таке становище змушує метра думати про баланс інтересів, призводить до авторитарності. У професіоналізмі Лобановського не сумніваємося. Тому саме Валерію Васильовичу визначати пріоритети. Ситуація зміниться. «Динамо» чи збірна України отримає автономного тренера — залежить від вибору Лобановського. Це моя тверда позиція.

— **Чи узгоджено час початку поєдинків з німцями?**

— Німецька федерація пропонує перший матч почати о 17.00, а повторний — о 21.30 за київським часом. У засіданні президії ФФУ брали участь тренери національної команди. На їхню думку, стартовий свисток домашнього матчу плей-оф має пролунати о 19.00, за стандартом. Ми, дотримуючись контракту, неодмінно врахуємо думку Федерації футболу Німеччини. Проте в надісланому мною факсі генеральному секретареві Німецької федерації ідеться, що ми призначаємо київський матч на 19.00 і погоджуємося з початком зустрічі в Дортмунді, як заплановано, о 21.30. Сподіваюся, німці не заперечуватимуть.

— Нещодавно в одній із телепередач ви порушили тему суддівства, яке може стати каменем спотикання для української збірної, власне, це вже зробило нам підніжку в попередніх плей-оф. Питання майбутнього арбітражу, як ви заявляли, збирається обговорити з президентом ФІФА Зеппом Блаттером. Наскільки реальні наші шанси добитися справедливого суддівства?

— Такий чинник, як об'єктивне і професіональне суддівство, буде одним з

основних у досягненні кінцевого результату протистояння між Україною та Німеччиною. Такого суддівства, на жаль, не було в першому матчі плей-оф у Хорватії, коли арбітр із Франції не зарахував забитий Максимовим м'яч, а також не признав пенальті за очевидне порушення проти Реброва. Не дав можливості здобути заслужену перемогу з рахунком 2:0 у повторному матчі норвежець Педерсен. Як наслідок, наше прагнення потрапити до фінальної частини ЧС-98 у Франції успіхом не увінчалось. Було враження, що Україну не бажать бачити на вирішальному етапі європейської першості в Бельгії, і під час двобою зі словенцями. Хоча за той поєдинок мусимо картати насамперед самі себе. Отже, моя розмова з Блаттером обумовлюється тільки однією обставиною: ми наполягаємо, ми просимо, ми, коли хочете, благаємо об'єктивного суддівства з рівними шансами для обох збірних — німецької та української. Ми не можемо змагатися з Німеччиною у фінансах. Наприклад, у купівлі прямого телесигналу. Фірма «Кірх» придбала у ФІФА права на розповсюдження сигналу. І навіть таким розвиненим державам, як Велика Британія, Франція, не по кишені з нею суперничати. Футбол — це fair play, це чесна гра і гравців, і всіх причетних до футболу, насамперед суддів. Я сподіваюся на розуміння паном Блаттером наших вимог.

— **На «Шльонську» Олександр Пономарьов уперше виконав Державний гімн за межами України. Чи буде так і в Дортмунді?**

— Пам'ятаєте, вперше ми презентували Гімн 2 вересня 2000 року під час гри Україна — Польща. Гіркота поразки в тому матчі сформувала щодо цього скептичну думку футбольних фахівців. Але ми виявили послідовність і вірність принципам. Гімн у виконанні чудового співака може надихнути збірну, а не навпаки. У Польщі ми досягли згоди господарів. Більше того, польська сторона відразу викликала одного з найкращих своїх тенорів, який мешкає в Бельгії і працює в оперному театрі. Співак дістався Хожуву за лічені години, та на шляху до стадіону біля ко-

lesa його авто вибухнула петарда. Проте інцидент не вплинув на якість виконання ним польського гімну. Спробуємо домовитись і з німцями. Ініціатива з нашого боку неодмінно буде.

— **Напевне, і ви, і колектив збірної мрієте, що чаша НСК «Олімпійський» буде заповнена?**

— Безперечно. А питання розподілу квитків між Києвом і регіонами спеціально обговорили на засіданні президії ФФУ. До обласних федерацій надіслали факси з дорученням розглянути питання про те, яка кількість уболівальників бажає побувати у столиці на цьому матчі. Ідея, щоб кожний сектор був представлений окремою областю, заслуговує на увагу. Схвалено пропозицію про виготовлення символіки державних кольорів, яку роздаватимуть глядачам біля входу на стадіон. Я певен, що всі трибуни розквітнуть синьо-жовтими барвами. Тільки за умов великої спільної роботи НСК «Олімпійський», де ми не здобули в кваліфікації жодної перемоги, нарешті позбудеться статусу нещасливого для українців.

...*Німців боятися — у футбол не грати. Нехай їм буде лаяно. До речі, наш відомий оборонець Віктор Скрипник, який провів чимало матчів у національній збірній України, а нині виступає в німецькому «Вердері» (Бремен), надав досить цікаву інформацію. З'ясувалося, місцева преса порушує питання про перенесення матчу з українською збірою з Дортмунда до іншого міста. Скажімо, до Гельзенкірхена, Гамбурга тощо. Адже донецький «Шахтар» у кваліфікаційному раунді Ліги чемпіонів уже випробував поле дортмундського «Вестфаленстадіону», а київське «Динамо» ознайомиться з ним 24 жовтня і матиме нагоду призначитися до газону. У складі цих клубів — велика група футболістів національної команди України. І це небезпечно — такий аргумент журналістів.*

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.
На знімку: Андрій Шевченко добре знає, як забивати Оліверу Кану.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.



Події та результати

■ Футбол

Позавчора УЄФА затвердила систему проведення відбіркових матчів чемпіонату Європи-2004. 50 збірних змагатимуться за 15 путівок до фіналу в десяти відбіркових групах. Переможці групових турнірів виходять прямо до фінального турніру, а команди, які послили другі місця, проведуть матчі плей-оф за п'ять перепусток, що залишилися. Господарів ЧЄ-2004 — футболістів Португалії — звільнено від відбіркових змагань. Жеребкування відбіркового турніру відбудеться 25 січня 2002 року в місті Порту.

У Празі на засіданні виконкому УЄФА проведено жеребкування пар кваліфікаційного плей-оф серед молодіжних команд. 10—11 і 13—14 листопада. Польща—Італія, Хорватія—Чехія, Швеція—Бельгія, Греція—Туреччина, Румунія—Франція, Нідерланди—Англія, Іспанія—Португалія, УКРАЇНА—ШВЕЙЦАРІЯ (ці матчі відбудуться 11 і 14 листопада). Можливо, що перша зустріч проходитиме у Львові.

За рішенням ФІФА відкладений відбіркового матч чемпіонату світу між збірними Ізраїлю та Австрії відбудеться 27 жовтня. Місце зустрічі офіційно ще не визначено. Але, найімовірніше, це буде яесь ізраїльське місто.

Чемпіонат України. Вища ліга. 13-й тур.
«Закарпаття» — «Динамо». 1:2. 12 000.
Продан, 48 — Белькевич, 52, Мелашенко, 80.
«Ворскла» — «Шахтар». 1:1. 16 000.
Маковей, 54 — Зубов, 5, з пенальті.

От тобі й «Ворскла». Подарувала нам справжню сенсацію. Хоча ще свіжий у пам'яті упертий супротив полтавців у Києві в матчі проти чемпіона. Ціною великих зусиль «Динамо» вдалося тоді забити єдиний гол і виграти. І от тепер «Ворскла» відсунула «Шахтаря» з одноосібної позиції лідера. Можна лише побажати підопічним Андрія Баля удачі і стабільної гри.

	<i>В</i>	<i>Н</i>	<i>П</i>	<i>М</i>	<i>О</i>
ДИНАМО	8	2	0	25—4	26
ШАХТАР	8	2	0	25—8	26
КАРПАТИ	7	3	3	17—14	24
Металург Д	6	3	3	22—11	21
Металіст	6	2	4	18—18	20
Металург Зп	5	3	4	11—9	18
Дніпро	4	5	3	12—11	17
Металург М	4	3	6	14—18	15
Поліграфтехніка	3	5	5	11—17	14
Кривбас	3	4	6	16—26	13
ЦСКА	4	0	7	11—14	12
Таврія	3	2	7	12—19	11
ЗАКАРПАТТЯ	2	3	8	15—30	9
ВОРСКЛА	1	3	8	6—16	6

Перше коло формально завершено, зосталося зіграти відкладені матчі.

У містечку Чеські Дуб, що за 150 кілометрів від Праги, відбувся кваліфікаційний турнір (U-19). Збірна України в першому матчі легко переграла однолітків з Андорри — 3:0. А от у вирішальному поступилася збірній Чехії — 1:3.

— У цьому поєдинку, за яким спостерігав посол України в Чеській Республіці Сергій Устич, наша команда діяла самовіддано, — розповідає перший віце-президент ФФУ Олександр Бандурко. — Боролася до останньої миті, навіть поступаючись — 0:3. Але гол престижу все-таки провела, реалізувавши пенальті. На жаль, свого часу попереднє керівництво ФФУ не подбало як слід про цю вікову групу. Звідси й результат. І Віктор Кашей, якого в останній момент призначили наставником цього колективу, вже не зміг виправити ситуації. Одна з основних причин невдачі полягає в тому, що ця збірна провела лише кілька тренувальних зборів. І то впродовж останніх півроку. Турнірами з участю сильних зарубіжних суперників її не балували.

■ Велоспорт (шосе)

Лісабон (Португалія). Чемпіонат світу. Німецький гонщик Ян Ульріх завоював золоту медаль у перегонах з роздільним стартом. Другим фінішував Девід Міллер з Великої Британії, третім — колумбієць Сантьяго Бутеро. Наш знаний майстер Сергій Гончар провів цей старт украй невдало.

■ Регбі

Прихильники цього виду спорту найближчим часом стануть свідками захопливих подій: відбіркового матчів Кубка світу-2003 у європейській групі А. Національна збірна України сьогодні і 20 жовтня на столичному стадіоні «Спартак» (початок матчів о 14.00) прийматиме відповідно збірні Бельгії та Хорватії. До речі, нинішнього року, виступаючи ще в дивізіоні В, наші регбісти перемогли хорватську команду — 18:5. З бельгійцями грали вже давненько — 1997 року. Тоді українці здобули переконливу перемогу — 48:5.

■ Хокей

Чемпіонат СЄХЛ. «Сокіл» (Київ) — «Керамін-Мінськ». 2:4.

Копи цілуються медузи

Пляжі поступово порожніють. Ранній захід сонця вифарбовує для небагатьох глядачів — це вже не літо. Але тепле море, насіння, медова пахлава — це ще не осінь.

Зачинено літні бари і кафе, атракціони дограють останні дні. В будиночок рятувальника знесено топчани, і двері наглухо заварені зварювальним апаратом. Кицька, що живе під цим вагончиком, вивела своє пухнасте потомство на теплу гальку біля моря.

Чайки принишкли і безцільно мандрують пляжами. Чарівне міжсезоння і тиша!

До неї делікатно вплітаються акорди тальянки. Гармоніст звик дарувати курортникам музичну ностальгію,

отримуючи за це по кілька монет. Зараз адресата вже нема і він прийшов сюди скоріше за звичкою, аби зберегти традицію.

Дідусь з онукою, які ловлять бичків «на дурника», досі йшли додому з непоганим уловом для кішки.

«Дідусю, дідусю! Я тільки-но бачила, як медузи цілуються». «Та й бички не клюють, Мабуть, за літо вже наїлися. Ходімо».

Справді, тут вже не до нас. І ми прощаємося до наступного тепла.


Анастасія СИРОТКІНА.



Фінансова звітність АБ "СИНТЕЗ" м. Київ			
Зведений балансовий звіт КБ на 1 жовтня 2001 року Форма № 11.03			
322711 АБ "СИНТЕЗ" м. Київ			
	(тис. грн.)		
Стаття балансу	На 01.01.2001	На 01.10.2001	
АКТИВИ	69 876,6	107 641,9	
Готівкові кошти	3 034,2	1 957,6	
Дорожні та інші чеки	48,9	60,2	
Кошти в НБУ	2 346,7	7 163,8	
Кошти в інших банках	19 344,3	21 887,1	
Резерв під заборгованість інших банків	2 278,3	1 111,3	
Нетто: коштів в інших банках	17 066,1	20 775,7	
Цінні папери в портфелі банку на інвестиції	103,9	113,3	
Резерв під знецінення ЦП на інвестиції	103,9	103,9	
Нетто: цінних паперів на інвестиції	0,0	9,4	
Кредити та фінансовий лізинг (оренда), які надані клієнтам	49 616,7	83 060,7	
Резерв під кредити та фінансовий лізинг (оренда), які надані клієнтам	4 917,4	8 631,6	
Нетто: кредитів та фінансового лізингу (оренда), які надані клієнтам	44 699,3	74 429,2	
Основні засоби та нематеріальні активи	1 672,3	2 276,7	
Зношення основних засобів та нематеріальних активів	440,4	707,1	
Нетто: основні засоби та нематеріальні активи	1 231,9	1 569,6	
Нараховані доходи до отримання	1 203,7	1 575,5	
Резерви під сумнівну заборгованість за нарахованими доходами	0,0	0,0	
Нетто: нараховані доходи до отримання	1 203,7	1 575,5	
Інші активи	247,3	109,3	
Резерв під можливі втрати за дебіторською та сумнівною дебіторською заборгованістю банку	1,5	8,4	
Нетто: інші активи	245,8	100,8	
СУКУПНІ АКТИВИ	69 876,6	107 641,9	
ЗОВОВ'ЯЗАННЯ	41 728,1	79 293,8	
Кошти банків	8 197,1	2 179,3	
Депозити та кредити банків	9 800,0	14 400,0	
у т.ч. кредити, отримані від НБУ	0,0	0,0	
Кошти клієнтів	21 721,2	38 258,9	
Інші депозити	1 733,3	2 228,3	
Субординована заборгованість, сума якої враховується в капітал	0,0	13 328,5	
Нараховані витрати до сплати	79,9	509,3	
Інші зобов'язання	196,6	8 389,5	
СУКУПНІ ЗОВОВ'ЯЗАННЯ	41 728,1	79 293,8	
КАПІТАЛ	28 148,5	28 348,1	
Статутний капітал	26 000,0	26 000,0	
Зареєстрований статутний капітал банку	26 000,0	26 000,0	
Нетто: сплачений зареєстрований статутний капітал банку	26 000,0	26 000,0	
Результат минулих років	1 319,7	1 319,7	
Прибуток минулого року, що очікує затвердження	0,0	656,1	
Загальні резерви	138,1	172,7	
Результат поточного року	690,7	199,6	
СУКУПНІ КАПІТАЛ	28 148,5	28 348,1	
СУКУПНІ ЗОВОВ'ЯЗАННЯ І КАПІТАЛ	69 876,6	107 641,9	
Голова правління		Курмашова Т.В.	
Головний бухгалтер		Домашенко С.М.	

Звіт про прибутки та збитки КБ на 1 жовтня 2001 року Форма № 2.01			
322711 АБ "СИНТЕЗ" м. Київ			
Стаття доходів	Усього(тис. грн.)		
Доходи	21 663,9		
<i>Процентні доходи</i>	<i>10 795,0</i>		
в т.ч. Процентні доходи за коштами, розміщеними в інших банках	1 181,8		
Процентні доходи за кредитами суб'єктам господарської діяльності	6 316,9		
Процентні доходи за кредитами фізичним особам	3 296,3		
<i>Комісійні доходи</i>	<i>2 749,5</i>		
в т.ч.Комісійні доходи за операціями з банками	0,7		
Комісійні доходи за операціями з клієнтами	2 748,8		
<i>Результат від торговельних операцій</i>	<i>6 850,3</i>		
<i>Інші банківські операційні доходи</i>	<i>1 244,1</i>		
в т.ч. дивідендний дохід	1,4		
Інші банківські операційні доходи	1 242,6		
в т.ч. штрафи,пені,що отримані за банківськими операціями	1 221,9		
<i>Інші небанківські операційні доходи</i>	<i>24,9</i>		
<i>Повернення списаних активів</i>	<i>0,1</i>		
Повернення списаних активів	0,1		
Витрати	21 464,3		
<i>Процентні витрати</i>	<i>3 606,1</i>		
в т.ч.Процентні витрати за коштами, отриманими від інших банків	340,4		
Процентні витрати за коштами до запитання суб'єктів госп. діяльн.	1 232,5		
Процентні витрати за коштами фізичних осіб	2 012,2		
Процентні витрати за цінними паперами власного боргу	21,0		
<i>Комісійні витрати</i>	<i>1 524,4</i>		
<i>Інші банківські операційні витрати</i>	<i>3 630,0</i>		
Інші банківські операційні витрати	3 630,0		
в т.ч.Штрафи,пені, що сплачені за банк.операціями	0,2		
<i>Інші небанківські операційні витрати</i>	<i>9 405,5</i>		
Витрати на утримання персоналу	2 019,6		
в т.ч. Основна і додаткова заробітна плата	1 496,4		
Внески на державне соціальне страхування	500,1		
збір на соц.страхув. на випадок безробіття	28,1		
Матеріальна допомога та ін. соц. виплати	22,6		
Сплата податків та інших обов'язкових платежів крім податку на прибуток	5 750,4		
в т.ч. податок на додану вартість	10,2		
Податок на землю	6,3		
Сплата інших податків та обов'язкових платежів крім податку на прибуток	5 733,9		
Витрати на утримання основних засобів та нематеріальних активів	298,2		
в т.ч. Витрати на утримання власних осн. засобів та нематеріальн. активів	39,0		
Витрати на утримання орендованих осн. зас. та нематеріальн. активів	3,6		
Амортизація	255,7		
Інші експлуатаційні та господарські витрати	527,1		
Витрати на телекомунікації	413,1		
Супутні небанківські операційні витрати	350,2		
Інші небанківські операційні витрати	46,8		
<i>Відрахування в резерви та списання безнадійних активів</i>	<i>2 618,5</i>		
в т.ч. Відрахування у резерви	2 618,5		
Списання безнадійних активів	0,0		
Відрахування в резерви під сумніву заборгованість	0,0		
Прибуток (збиток) до сплати податку	879,4		
<i>Податок на прибуток</i>	<i>679,8</i>		
Чистий прибуток (збиток)	199,6		
Голова правління	Курмашова Т.В.		
Головний бухгалтер	Домашенко С.М.		

<i>Господарський суд м. Києва (м. Київ-30, вул. Б. Хмельницького, 44-б) порушив провадження у справі № 23/405 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю науково-виробничої аудиторської фірми «Наві» (м. Київ,пр. Перемоги, 54/1, п/р № 2600500098001 в Другій Київській філії АБ «Укргазбанк» МФО 300476). Розпорядником майна призначено Арбітражного керуючого Білодід Галину Миколаївну (ліцензія № 000307 від 14.03.2000 року). Заяви кредиторів про грошові вимоги до ТОВ НВАФ «Наві», а також документи, що їх підтверджують, та заяви санаторів подаються до Господарського суду м. Києва у місячний строк з дня цієї публікації.</i>



КФС "ЕКСПОБАНК"

Ліцензія НБУ №15 від 03.07.2000 р.

01135, м. Київ, вул. Золотоустівська, 2/4

Звіт про прибутки та збитки на 1 жовтня 2001 р. тис.грн.

НАЙМЕНУВАННЯ СТАТТІ	01-10-2001р.	01-01-2001р.
Процентний дохід	17421	20626
Процентні витрати	(12377)	(16116)
Чистий процентний дохід	5044	4510
Комісійний дохід	6126	7563
Комісійні витрати	(226)	(301)
Чистий комісійний дохід	5900	7262
Чистий торговельний дохід	90	558
Інший операційний дохід	284	151
Операційний дохід	11318	12481
Загальноадміністративні витрати	(3210)	(4680)
Витрати на персонал	(2195)	(2109)
Прибуток від операцій	5913	5692
Витрати на безн. та сумн. боги	(3630)	(723)
Прибуток до оподаткування	2283	4969
Податок на прибуток	(658)	(1680)
Прибуток після оподаткування	1625	3289
ЧИСТИЙ ПРИБУТОК/ЗБИТОК БАНКУ	1625	3289

Зведений балансовий звіт на 1 жовтня 2001 р. тис.грн.

НАЙМЕНУВАННЯ СТАТТІ	01-10-2001р.	01-01-2001р.
АКТИВИ		
Кошти та залишки в НБУ	5896	16427
Кошти в інших банках	29902	10809
Кредити та заборг.клієнтів	89064	69732
Інвестиційні цінні папери	75	75
Довгостр.вкладення до асоц. та дочірніх компаній	3	3
Осн.засоби та немат.активи	12583	11980
Нарах. доходи до отримання	1866	550
Інші активи	8254	8729
Усього активів	147643	118305
ЗОВОВ'ЯЗАННЯ		
Кошти банків	22530	3001
Кошти клієнтів	83039	77984
Інші депозити	457	593
Нарах. витрати до сплати	2877	889
Інші зобов'язання	16098	13821
Усього зобов'язань	125001	96288
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
Статутний капітал	10500	10500
Акції, викуплені в акціонерів	(2100)	0
Результат поточного (минулого) року	1625	3289
Емісійні різниці	1100	0
Резерви	769	605
Переоцінка осн.засобів і нематеріальних активів	2673	2673
Нерозподілений прибуток	8075	4950
Усього власного капіталу	22642	22017
Усього пасивів	147643	118305

Фінансова звітність Акціонерно-комерційного РЕАЛ БАНКу			
Балансовий звіт			
(тис. грн.)			
Рядок	Найменування статті	На 01.01.2001	На 01.10.2001
Активи			
1	Кошти та залишки в НБУ	17102	7920
2	Кошти в інших банках	94978	103245
3	Цінні папери на продаж	8095	2941
4	Кредити та заборгованість клієнтів	15437	22929
5	Інвестиційні цінні папери	510	4045
6	Основні засоби та нематеріальні активи	2151	2648
7	Нараховані доходи до отримання	1819	12296
8	Інші активи	942	1852
9 Усього активів	141034	157876	
Зобов'язання			
10	Кошти банків	85075	93307
11	Кошти клієнтів	27857	31838
12	Нараховані витрати до сплати	2799	5772
13	Інші зобов'язання	219	726
14 Усього зобов'язань	115950	131643	
Власний капітал			
15	Статутний капітал	17604	17604
16	Акції, що викуплені в акціонерів	-2	0
17	Резерви	1813	3073
18	Переоцінка основних засобів та нематеріальних активів	56	96
19	Нерозподілений прибуток	5613	5460
20 Усього власного капіталу	25084	26233	
21 Усього пасивів	141034	157876	

Голова Правління АК РЕАЛ БАНКу	Ю. М. Шрамко
Головний бухгалтер АК РЕАЛ БАНКу	Т. Е. Маматова.

Акціонерно-комерційний РЕАЛ БАНК

Звіт про прибутки та збитки

		тис. грн.	
Рядок	Найменування статті	На 01.01.2001	На 01.10.2001
1.1.	Процентний дохід	7836	17203
1.2.	Процентні витрати	-3906	-13261
1	Чистий процентний дохід	3930	3942
2.1.	Комісійний дохід	3224	2732
2.2.	Комісійні витрати	-526	-662
2	Чистий комісійний дохід	2698	2070
3	Дивідендний дохід	3	—
4	Чистий торговельний дохід	437	133
5	Прибуток/збиток від інвестиційних цінних паперів	99	—
6.	Прибуток від довгострокових вкладень в асоціаційовані компанії й дочірні установи та інших інвестицій	—	—
7	Інший операційний дохід	123	91
8	Операційний дохід	7290	6236
9	Загальноадміністративні витрати	-3404	-2510
10	Витрати на персонал	-1876	-2180
11	Прибуток від операцій відрахування у резерви без податку на прибуток	2010	1546
12	Витрати на безнадійні та сумнівні борги	-481	-83
13	Прибуток до оподаткування	1529	1463
14	Податок на прибуток	-310	-356
15	Прибуток після оподаткування	1219	1107
16	Непередбачені доходи/витрати	40	—
17.	Чистий прибуток/збиток банку	1259	1107



Фото из конверта

Пока не Лорд,
я только Лордик.

Фото Юрия ПАВЛОВА.

Киев.



Это интересно

Бабье лето

Самая лучшая пора осени — бабье лето, именно так называют кратковременное возвращение летнего тепла. Название это дошло до нас из седой древности и связано с жизнью и трудом женщины-крестьянки, в народе — бабы. К этому времени уже заканчивали основные работы в поле, но у женщин начиналась «летняя» работа по уборке урожая и его переработке, подготовке к хранению на зиму. Именно они просили у Бога хорошие дни для короткого отдыха. Потом женщин ждали долгие вечерние и утренние посиделки, во время которых они не просто собирались, чтобы поговорить, а еще и выполняли домашнюю работу.

Людмила ЗАХАРИЕВ.



Приятного аппетита!

Баклажаны, фаршированные мясом

Отберите одинаковые по величине баклажаны по одному на порцию, вымойте, обрежьте хвостики, надрезьте на баклажанах крышечки (в сторону хвостика). Выньте мякоть, поджарьте баклажаны в половине стакана жира до полуготовности. Затем уложите их на противень нарезанной стороной вверх и начините фаршем. Поместите в духовку.

На полкило баклажанов возьмите примерно один килограмм фарша, прожарьте его в жире вместе с двумя-тремя головками лука. Затем добавьте половину вынутой мелко нарезанной мякоти баклажанов, полстакана вымытого риса, соль, перец по вкусу, полпучка петрушки, долейте полстакана горячей воды и поставьте на огонь, чтобы рис стал мягким.

З. СТЕПНАЯ.

Киев.



Народный календарь

Святой Покров, головушку мне покрой

14 октября — Покров. С Покрова начинали устраивать вечерницы, которые продолжались вплоть до Пасхи, и гуляли свадьбы до Филиппова заговенья (27.11). Это время самых массовых браков. «Пришла Пречистая —несет сватов нечистая, а как пришел Покрова — заревет девка, как корова». Кто лежит до Покрова, тот продаст все коровы.

Приметы октября

- Белый огонь в печи — к оттепели, красный — к морозу.
- Зайцы рано нагуляли жир — к холодной и снежной зиме.
- Гром в октябре — к малоснежной, мягкой и короткой зиме.
- Спорыш осенью долго не меняет своего цвета — к щедрому урожаю зерновых в следующем году.
- Если полевые муравьи вытянули высокие горки, то осень и весна будут дождливыми, с обильным половодьем.

Астрологический прогноз

на 15—21 октября 2001 года

На этой неделе вы вернетесь к проблемам, которые перед вами возникли в начале сентября, но не стоит торопиться с их решением.

ОВЕН. Вы можете решить старую проблему с родственниками или соседями, если доверите эту миссию своему супругу (или супруге).

Ваша вторая половина будет слишком романтически настроена, воспользуйтесь этим, чтобы сделать ваши отношения приятными.

ТЕЛЕЦ. Пытаясь завершить старые дела, вы не рассчитаете свои силы, и все может сложиться не в вашу пользу, а ваша невнимательность создаст дополнительные трудности — приведет к перегрузке организма и ухудшению самочувствия.

БЛИЗНЕЦЫ. Чтобы вернуть утраченное расположение любимого человека или ребенка, вы согласны будете потратить большую сумму денег. Можете попробовать на этой неделе исполнить свое старое желание или увлечение, только это может вам дорого стоить.

РАК. Вам предстоит на этой неделе решать целый комплекс домашних проблем, все они уже возникли перед вами, но решены не были. Промедление чревато еще более сложными проблемами. Вам будет трудно общаться с другими людьми, поскольку хотите, чтобы последнее слово оставалось за вами.

ЛЕВ. В начале недели вы будете настаивать на решении, которое давно приняли и менять не собираетесь, из-за чего снова возникнут разногласия с вашими родственниками и окружающими. И все же будьте осторожны, принимая важное решение.

ДЕВА. На этой неделе вы будете выискивать способы улучшить свое финансовое положение — искать полезные связи, планировать совместные дела. Но не стоит слишком рассчитывать на помощь друзей и покровителей.

ВЕСЫ. Все ваши мысли и разговоры будут касаться вашей профессиональной сферы, карьеры, а также текущих целей. Поспешные решения, необдуманные слова могут навредить вашей карьере и положению на работе.

СКОРПИОН. Ваши тайные мысли и сомнения, душевные терзания, подогреваемые логическими выкладками, интеллектом, могут только усугубить ваше состояние и привести к ипохондрии и меланхолии. Вы будете остро переживать за тех, кто далеко и от кого зависит ваш успех или положение на работе.

СТРЕЛЕЦ. На этой неделе вы будете склонны строить слишком большие и нереальные планы. В итоге окажетесь перед обстоятельствами, которых никак не ожидали, и если будете слишком надеяться на друзей или покровителей, то могут возникнуть денежные проблемы.

КОЗЕРОГ. Постарайтесь уберечь своего супруга (супругу) от ссор с родителями или начальством. Причиной может оказаться какая-нибудь мелочь, из-за которой потом вспыхнет старый забытый конфликт. Ему (ей) стоит больше молчать и не поддаваться на провокации.

ВОДОЛЕЙ. Вам предстоит много бессмысленных разговоров. Переоформление деловых бумаг может вызвать трудности из-за неточных или ошибочных сведений. Не ввязывайтесь в споры и конфликты с коллегами.

РЫБЫ. Вы будете полностью поглощены своими чувствами. Причиной переживаний могут быть ваши отношения с детьми или возлюбленным. Если вам захочется выяснить с ними отношения, то помните, что вы не можете быть беспристрастным, и у вас больше шансов эти отношения испортить.

Курьез



С чужим салом к нам — не сметь

Двадцать тонн сала рассыпалось неожиданно на перекрестке проспекта Калинина и улицы Петровского в Днепропетровске. Бери — не хочу. Никто и кусочка не взял.

Длинная тяжеловесная фура КАМАЗ не вписалась здесь в поворот и перевернулась колесами вверх. Ее обшивка не выдержала и треснула по швам. Народ

вмиг собрался посмотреть на такое происшествие. Но узнав, что сало не наше, не украинское, а французское или голландское, совсем не сожалел и не сочувствовал. А даже говорил, что «так им и надо». То есть тем, кто тоннами завозит в Украину чужое сало.

Николай НЕЧИПОРЕНКО.

Днепропетровск.

Погреб-«кувшин»



А я делаю так

Хочу предложить простейший способ приготовления погреба для хранения овощей зимой. На земле очерчиваете круг радиусом 0,4-0,5 метра и выкапываете яму, стенки которой постепенно расширяете книзу метра на полтора. Горловину такой ямы-«кувшина» для защиты от талых и дождевых вод обваловываете глиной и укрываете дерном. Сверху закрываете двумя крышками, между которыми прокладываете утеплитель. Верхнюю крышку располагаете над горловиной наклонно, чтобы атмосферные воды не

попадали в «кувшин». Можно накрыть крышку и полиэтиленовой пленкой, придавив сверху грузом.

Засыпать картошку удобно таким способом: к дужке и днищу ведра прикрепляете веревки, опустив его в яму на той веревке, что привязана к дужке, тянете за веревку, привязанную к днищу. Картофель высыпается без ушибов и повреждений.

Зимой в таком погребе поддерживается оптимальный микроклимат и овощи отлично сохраняются.

Г. ГАНЗИЙЧУК.

Залещики
Тернопольской области.

Деликатес для косарей и гурманов



Из полесских рецептов

В полесских селах Ривненщины хозяйки всегда славилась приготовлением такого деликатеса, как мацек. Это работа кропотливая, требующая опыта, стоит ошибиться — и ваши старания насмарку. Когда-то мацек закладывали обычно перед Рождеством, самый поздний срок — перед Пасхой. Иначе он не дозреет к страде и сенокосу, когда крестьяне трудились до седьмого пота и им надо было сытно питаться. Для этого и подавали мацек —сыровяленную свинину.

Но в последние годы местные хозяйки стали чаще интересоваться рецептами приготовления мацэка. Правда, по чисто коммерческим соображениям: заготовители из Киева и Львова охотно скупают полесский деликатес, чтобы затем предложить его гурманам в ресторанах национальной кухни. Поэтому предприимчивые хозяйки увеличили поголовье свиней в домашних хозяйствах. Еще бы: даже местные гурманы готовы выложить за килограмм мацэка 50 гривен, гости — дороже.

Вот как готовит мацек Анна Андреевна Мосийчук из села Селец Дубровицкого района:

— Свиной желудок тщательно вычищаю, протираю солью, вымачиваю сутки в слабом растворе марганцовки. Мясо режу маленькими кусочками и взвешиваю, чтобы знать, сколько соли и специй добавлять. На килограмм свинины идет 35—40 граммов соли, 100 граммов чеснока, по вкусу — перец, измельченный лавровый лист. Мясо перемешиваю с солью и прип-

равами, плотно набиваю им желудок, чтобы был он тугой, как камешек, кладу набок, чтобы стекла рапа. На следующий день добавляю мясо, нарываю вычищенной кишкой. Подвешиваю на чердаке. Через три месяца мацек готов.

А этим маминым рецептом поделилась заместитель начальника узла связи из Заречного Анна Петровна Мацерук:

— В детстве наблюдала за тем, как его готовит мама. Приготовление богучка (так в Заречненском районе называют мацек) — настоящий ритуал. Тщательно вычищали желудок, протирали солью. Свинину кусками величиной с ладонь приправляли молотым перцем, кориандром, солью по вкусу, но чтобы она чувствовалась. Лавровый лист мама не добавляла, потому как считала, что богуч может «прокиснуть». Мясом плотно набивали желудок, клали под пресс, чтобы стекла рапа, и только после этого зашивали плотняной тканью. Недолго обсушивали у печки. А потом вывешивали на



чердаке или в кладовке, где обязательно должен был быть сквозняк. Самые вкусные богучки были у тех, кто хранил их под соломенной кровлей. Вкусовые качества богуча можно было оценить не раньше чем через три месяца.

Александра ЮРКОВА.

Ривненская область.

Фото Николая КОЗЛОВСКОГО.

Редактор номера Светлана ПИСАРЕНКО.

Редколлегия: Леонид БРОВЧЕНКО, Анатолий ГОРЛОВ, Виталий ЖЕЖЕРА, Иван ИЛЬЯШ, Людмила КОХАНЕЦ, Анатолий МАРЦИНОВСКИЙ, Светлана ПИСАРЕНКО, Виталий СУДЬЯ.

Главный редактор Сергей ПРАВДЕНКО.

- За содержание и достоверность информации в рекламных публикациях ответственность несет рекламодатель.
- Редакция не всегда разделяет позицию авторов публикаций.
- За точность изложенных фактов ответственность возлагается на автора.
- Рукописи не возвращаем.
- Переписка с читателями — только на страницах газеты.
- При использовании наших публикаций ссылка на «Голос Украины» обязательна.

Свидетельство о регистрации периодического печатного издания — КВ № 1 от 26.05.1994 г.

Газета выходит 5 раз в неделю (кроме воскресенья и понедельника) на украинском и русском языках. Индекс 60997. Общий тираж 150000.

Комбинат печати издательства «Преса України». 03047, Киев-47, проспект Победы, 50.

Фотоформы изготовлены в КЦ редакции газеты «Голос Украины» Зак. 0311186.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Учредитель и издатель — Верховная Рада Украины

Голос Украины

Газета выходит с 1 января 1991 года.

Адрес редакции:

03047, Киев-47, ул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНЫ: для справок — 441-84-92;

телефакс — 224-72-54;

отдел рекламы — 446-91-37, 441-89-34,

441-89-44;

телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — общий

reklama@golos.com.ua — отдел рекламы

let@golos.com.ua — отдел писем

foto@golos.com.ua — отдел иллюстраций

Internet: http://uamedia.visti.net/golos